

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Godkendelse af referat	2
Bilag 1: Referat 210218.....	2
2 AULA - Status og implementeringsplan (HP)	9
Bilag 1: status aula_chefgruppen_februar 2018	9
Bilag 2: bilag 1 indstilling februar 2018.....	17
Bilag 3: bilag 2 indstilling februar 2018.....	20
3 Lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner.....	22
Bilag 1: BM - Lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner	22
Bilag 2: Dispensationsansøgning - frihed til brug af læringsplatform i Aarhus Kommune	26
Bilag 3: Brev til undervisningsminister	28
Bilag 4: Svar fra undervisningsministeren.....	30
4 Udvalgets introseminar den 15.-16. marts (HvB).....	34
Bilag 1: Program for Børn og Unge-udvalgets introduktionsseminar 15-16 marts 2018.....	34
5 Anvendelse af VIVE-rapporten - Specialundervisningsområdet (OKJ).....	37
Bilag 1: BM - VIVE.....	37
Bilag 2: Notat om VIVE-rapporten	41
Bilag 3: Beslutningsmemo_chefgruppen januar 2018	52
Bilag 4: Slide til rådmand og BU-udvalg.....	61
6 Forberedelse af Byrådsmøde.....	64
7 Evt.	64
8 Intern opfølgning - Lukket	64
9 Gentænk Gellerup, Toveshøj, Ellekær - Lukket	64

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat 210218

Dagsordens titel Godkendelse af referat

Dagsordenspunkt nr 1

Referat

MBU - Rådmandsmøde

Dato: 21. februar 2018
Tid: 09:00 - 11:30
Sted: Grøndalsvej 2, lok. 323
Deltagere: Hans van Binsbergen
Ole Kiil Jacobsen
Henning Mols
Søren Aakjær
Helle Bach Lauridsen
Jan Præstholt
Hardy Pedersen
Thomas Medom

Afbud:

Fraværende:

Bemærk:

1 Godkendelse af referat

Godkendt.

2 Orientering om regnskab 2017 (HP)

Drøftet på møde om regnskab den 20. februar.

3 Kommende ændringer af dagtilbudsloven (OKJ)

Rikke Sloth, Louise Heltborg Budde, Simone de Leemos og Maria Schou deltog.

Børne- og socialministeriet forventes snarligt at fremsætte et forslag til ændringer af dagtilbudsloven. Punktet var sat på dagsordenen med henblik på en orientering om de mulige ændringer i dagtilbudsloven, samt drøftelse og godkendelse af den planlagte proces for gennemførelse af ændringerne i Aarhus Kommune.

Lovforslaget har tre overordnede indsatsområder:

- 1) Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier
- 2) Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv
- 3) Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse

Vedtages lovforslaget vil det medføre ændringer af dagtilbudsloven ift. det pædagogiske grundlag, forældreindflydelse og vilkårene for private leverandører.

Udmøntningen af ændringerne af dagtilbudsloven organiseres i en række arbejdsplaner.

Orienteringen blev taget til efterretning. I forhold til politisk inddragelse udtrykte rådmanden ønske om, at byrådet og/eller udvalget inddrages i det omfang, som det giver mening. Som minimum skal de reviderede styrelsesvedtægter – som skal udarbejdes i løbet af foråret 2018 – vedtages af byrådet i efteråret 2018. OKJ pegede i den sammenhæng på, at et evt. omdrejningspunkt i en byrådsindstilling kunne være lovændringernes konsekvenser for kommunens tilsyn med dagtilbudsområdet.

Ift. arbejdsplanerne gav rådmanden udtryk for, at han gerne ser, at der indarbejdes noget omkring det åbne dagtilbud (à la den åbne skole), særligt ift. om og hvordan daginstitutionernes indendørsfaciliteter kan komme lokalsamfundet til gavn.

Det blev afslutningsvis aftalt kun at fremsende orienteringen Børn og Unge-udvalget, jf. tids- og procesplanen, såfremt lovforslaget til den tid er fremsendt.

4 Sygefraværsrapport for 2017 (HBL)

Martin Ahlstrøm Hellfritzsch deltog.

Punktet var sat på dagsordenen med henblik på orientering om og drøftelse af sygefraværsrapporten for 2017.

I 2017 er det samlede sygefravær for Børn og Unge faldet fra 13,58 til 12,8 fraværsarbejdsdage pr. fuldtidsansat. Den positive tendens er fortsat i 2018 og kigges der på sygefraværet de seneste 12 måneder er det gennemsnitlige antal fraværsarbejdsdage pr. fuldtidsansat 12,64. Dermed ligger Børn og Unge allerede på nuværende tidspunkt under det opstillede måltal på 12,8 for organisationen for 2018.

Det bemærkes, at der er store variationer på tværs af de otte områder (+FU-området), arbejdspladstyper og faggrupper. Ligeledes påpeges det, at 1% (= 141) af Børn og Unges medarbejdere tegner sig for 17% af sygefraværet. Omvendt havde 25 % af medarbejderne i Børn og Unge intet sygefravær i 2017, mens 50 % maksimalt havde tre dage.

Rådmanden var tilhænger af at fortsætte den nuværende tilgang, og spurgte ind til den information, der gives til de decentrale ledere og hvordan Fællesfunktionerne understøtter det lokale arbejde med sygefravær.

Martin Hellfritzsch forklarede, at de lokale ledere selv har adgang til ledelsesinformationssystemet (LIS), hvor de kan trække data på sygefravær. Ligeledes sendes der løbende adviseringer fra systemet til lederne om udviklingen. I forhold til understøttelsen fra Fællesfunktionerne forklarede HBL, at udviklingen i sygefraværet følges tæt centralt, men at det primært er via ledelseslinjen, at understøttelsen af de

lokale ledere sker. I fællesfunktionerne sidder dog konsulenter, som de lokale ledere også kan trække på.

Rådmanden spurgte afslutningsvis til, om det var muligt at sige noget om årsagerne til sygefraværet. Årsager til sygefravær registreres ikke og der kan derfor ikke på den baggrund siges noget om årsagerne. Rådmanden efterspurgte derfor, at der bliver researchet på andre datakilder (fx nationale undersøgelser eller lignende), som kan sige noget om årsagerne til sygefravær (**ansvar HBL**).

5 Madkulturhus i Agro Food Park

Charlotte Bøcher og Mia Lundby Kragelund deltog.

Forslaget var sat på dagsordenen med henblik på, at rådmanden træffer beslutning om hvorvidt, der skal arbejdes videre med idéen om etablering af et madkulturhus med finansiering ved budgetforhandlingerne 2019.

Som en del af Erhvervsplanen for 2018-2019 har BA beskrevet et madkulturhus i Agro Food Park (AFP), som et konkret prioriteret initiativ inden for fødevarerhvervet. BA afsatte midler til udarbejdelse af en forundersøgelse – i Børn og Unge-regi – af mulighederne for et madkulturhus i AFP.

Forundersøgelsen peger på grundskolen som den primære målgruppe, da undervisningsforløb i et madkulturhus i AFP kan være med til at løfte eleverne på flere områder som Fælles Mål, konkrete kompetencemål, Den Åbne Skole og brobygning. Foreninger, ungdomsuddannelser, dagtilbud, familiegrupper, andre borgere, genoptræningsforløb samt kompetenceforløb for medarbejdere og virksomheder vil dog også kunne indgå i målgruppen for et madkulturhus.

MBU's egen vurdering er, at der er et potentiale i et madkulturhus, som vil kunne bidrage med nye og virkelighedsnære læringsmiljøer, der adskiller sig fra kommunens eksisterende tilbud. Disse læringsmiljøer vil desuden kunne inspirere til nye uddannelses- og erhvervsvalg, hvis madkulturhuset placeres på eller tæt på med uddannelses- og vidensinstitutioner og virksomheder. MBU vurderer dog samtidig, at et madkulturhus skal omfatte en bredere målgruppe, hvor der ikke kun tænkes et hus for børn og unge, men et hus for alle borgere i Aarhus. MSO har allerede nu tilkendegivet, at de også er interesseret i projektet.

Rådmanden tilkendegav, at såfremt der skal arbejdes videre med realiseringen af et madkulturhus, skal det ske i et bredt samarbejde med de øvrige partier og magistratsafdelinger. Ligeledes vil det være oplagt at overveje om ikke det vil være mere hensigtsmæssigt at placere et madkulturhus på en uddannelsesinstitution frem for i Agro Food Park.

Punktet sættes på dagsordenen til et af de næstkommende koordineringsmøder med BA (**ansvar HvB**). Rådmanden modtager i den sammenhæng et notat, der beskriver de initiativer, der allerede pågår i Børn og Unge ift. mad og kost (**ansvar OKJ/HvB**).

6 UPV/uddannelsesparathed (OKJ)

Dennis Møller Hansen, Elin Poulsen og Maria Schou deltog.

Punktet var sat på dagsordenen for at orientere rådmanden om arbejdet med uddannelsesparathedsvurderinger (UPV'er) i Børn og Unge-regi forud for rådmandens møde med MSBs rådmand.

På nuværende tidspunkt er der en række udfordringer forbundet med at anvende UPV som redskab i arbejdet med uddannelsesparathed. For det første måler UPVen ikke på et præcist og entydigt grundlag. For det andet lægger UPV'en ikke op til et systematisk fokus på læringspotentiale, men kommer til at fungere som et diagnosticeringsredskab med en dertilhørende foranstaltning. For det tredje kan der stilles spørgsmålstejn ved inddragelsen af forældrenes og elevernes egne stemmer.

I Aarhus Kommune er der iværksat en række initiativer og indsatser ift. arbejdet med unges uddannelsesparathed. *Organisatorisk* er der bl.a. Uddannelsesrådet, som udgør et fælles strategisk forum, hvor MBU i samarbejde med Ungdomsuddannelserne og UU kan sætte væsentlige samarbejdsflader på dagsorden fx for at sikre en bedre overgang til ungdomsuddannelse. *Indsatsmæssigt* arbejdes der i to spor. Det ene spor er 'Det lange seje træk', hvor der gennem hele skoleforløbet er fokus på langsigtet dannelse og læring til livet. Det andet spor 'Udskolingssporet' har fokus på - i samarbejde med alle relevante aktører - at skabe nye veje i arbejdet med uddannelsesparathed. Der arbejdes således både med almene og særlige indsatser.

I et fremadrettet perspektiv er anbefalingen, at der arbejdes med et helhedsorienteret perspektiv, hvor elevens fortsatte læring og dannelse er i centrum. Der peges på fem områder, som er særligt vigtige i arbejdet med at gøre alle unge uddannelsesparate:

- 1) Intensive læringsforløb – MOVE
- 2) Styrket håndholdt overgang til uddannelse for særlige målgrupper
- 3) Styrket forældrevejledning
- 4) Fokus på motivation – EUD 8 / EUD 9, som muligheder for at styrke udskolingselevens motivation via læringsforløb på erhvervsuddannelser.
- 5) Fremtidens kompetencer – STEAM-strategi (*science, technology, engineering, art, maths*)

Orienteringen blev taget til efterretning. Rådmanden efterspurgte en præsentation af, hvordan der i Børn og Unge arbejdes med understøttelse af STEAM-fagene (**ansvar OKJ**).

Notatet deles med MSB forud for mødet rådmanden fra MSB (**ansvar OKJ**).

7 Automatisk opskrivning i dagtilbud, jævnfør opfølgingsliste pkt. 18 (HvB)

Maria Schou og May-Britt Kullberg deltog.

På rådmandsmødet den 29. januar efterspurgte rådmanden et notat, der beskriver øvrige tidlige indsatser, som kan understøtte de faglige, sociale og personlige kompetencer for børn med dansk som andetsprog. På den baggrund er der udarbejdet et notat, hvori der foreslås tre mulige indsatser:

- 1) *Styrket sundhedsplejeindsats 0-1 år*: Der gennemføres et eller flere ekstra besøg af sundhedsplejersken i barnets første leveår for børn/familier i målgruppen.
- 2) *Læringsforløb for familier med børn uden for dagtilbud 1-3 år*: Der etableres en systematisk opsøgning af DSA-børn i alderen mellem 10 mdr. og 2 år 11 mdr., som (endnu) ikke er i dagtilbud.
- 3) *Styrket indsats og udvidet forældrevejledning i dagtilbud 1-6 år*: Der gennemføres gruppeforløb for forældre til børn med dansk som andetsprog i dagtilbud – et i vuggestue og et i børnehave – med fokus på at styrke forældrenes kompetencer til at understøtte deres barns udvikling.

Det skal bemærkes at de tre indsatser ikke kan gennemføres inden for nuværende ressourceramme. Der vil desuden være behov for at præcisere målgruppen for indsatsen.

Rådmanden havde følgende bemærkninger (**ansvar OKJ**):

- I forhold til spor 1 skal indsatsen – så vidt muligt – tænkes sammen med, at familierne også får besøg af en pædagog, med henblik på at skabe tilknytning til pædagog og institution. Ligeledes vil pædagogen og sundhedsplejersken – med deres tværfaglighed – kunne understøtte hinanden i arbejdet med familierne.
- I forhold til forældrevejledning skal indsatsen omfatte mere end Vestbyen.
- I forhold til om det skal være frivilligt for familierne at deltage i indsatser, er det en forventning at familierne deltager
- Der skal tilføjes et afsnit i notatet, der beskriver mulige økonomiske scenarier.

Notatet drøftes på et møde med MSBs rådmand (**ansvar HvB**).

8 Forberedelse af møde i Børn og Unge-udvalget

Punkterne på dagsordenen blev gennemgået.

9 Evt.

HP orienterede om, at BA vil lave en påtegning på indstillingen vedrørende "Lisbjergskolen – anlægsbevilling til etape 2".

SOA orienterede om, at TV2 Østjylland har henvendt sig om Beder-sagen ifm. at gerningsmanden igen er dømt for sexkrænkelser to børn.

OKJ orienterede om det forestående møde med MSO og MSB om tandplanen.

10 Gentænkning af tilbuddene til børnene og de unge i Gellerup, Toveshøj og Ellekær (SOA)

Birgit Møller og Stine Røge deltog.

Punktet var sat på dagsordenen med henblik på at drøfte den videre proces for gentænkning af tilbuddene af børnene og de unge i Gellerup, Toveshøj og Ellekær. Konkret skulle drøftes følgende tre temaer:

- 1) Dilemmaer som er opstået under processen
- 2) Initiativer der er peget på i processen
- 3) Den videre proces

Af hensyn til tiden blev det besluttet at sætte punktet på dagsordenen til næste uges rådmandsmøde (**ansvar SOA/OKJ**). Der blev således kun taget hul på tema 1) dilemmaer som er opstået under processen.

Undervejs i processen er der blevet peget på nogle dilemmaer (punkt 1), som der er behov for, at der politisk tages stilling til. Der er behov for at tage stilling til om tyngden skal være på fællesskaber lokalt eller fællesskaber med resten af byen. Enten kan Gellerup tænkes som et lokalområde eller også kan Gellerup tænkes som en del af de omkringliggende lokalområder og derved gøre Gellerup til en del af det omkringliggende bysamfund.

11 Intern opfølgning - Lukket

Bilagsforside

Dokument Titel: status aula_chefgruppen_februar 2018

Dagsordens titel AULA - Status og implementeringsplan
(HP)

Dagsordenspunkt nr 2

Beslutningsmemo

01. februar 2018
Side 1 af 7

Emne **Aula - Status & Implementeringsplan**
Til Chefgruppen

BØRN OG UNGE
Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Vedlagt:

- Bilag 1 Økonomi
- Bilag 2 Kommunikation og budskaber

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Økonomi- og administrationschef Hardy Pedersen indstiller hermed implementeringsplan for Aula til beslutning. Desuden gives en generel orientering vedrørende kommende pilot for Aula, økonomi, risici og organisering til chefgruppen, som fungerer som programstyregruppe for Digitale Børn og Unge programmet til efterretning.

Aula er den fælles kommunikationsplatform for forældre, børn og unge og medarbejdere på 0-18 års området i Aarhus Kommune, som skal erstatte SkoleIntra og BørneIntra.

Aula er en del af brugerportalsinitiativet og dermed en del af det fællesoffentlige brugerportalsinitiativ, som digitalt skal understøtte folkeskolereformen med en læringsplatform og en samarbejdsplatform. I Aarhus Kommune er det programmet Digitale Børn og Unge, som skal realisere brugerportalsinitiativet. Programmet blev etableret i september 2015, og kommissorium og organisering for programmet blev besluttet på chefgruppen d. 17. september 2015.

Aarhus Kommune har sammen med landets øvrige kommuner tilsluttet sig aftalen om samarbejdsplatformen i 2015¹. For Aarhus Kommunes vedkommende er tilslutningen givet for både skole- og dagtilbudsområdet.

Aula er et centralt element i forhold til at realisere sammenhængende IT på 0-18 års området. For alle brugere af Aula gælder det, at Aula kommer til at lette adgangen til en række andre systemer, idet der via Aula bliver adgang til andre relevante systemer uden ekstra login proces. Det bliver forældrenes digitale indgang til at få overblik samt adgang til væsentlig information om deres børns trivsel og læring, og et væsentligt bidrag i samskabelsen med

Digitalisering
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 40 32 88 16

Direkte e-mail:
kikm@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Kirsten Kaag Mortensen

¹ Jf chefgruppeindstilling d. 11.11.2015 samt rådmandsbeslutning d. 2.12.2015 om tilslutning til samarbejdsplatformen for 0-18 års området.

forældrene. For forældrene bliver der én indgang uanset, om man har børn i dagtilbud eller skoler, også på tværs af kommuner.

01. februar 2018
Side 2 af 7

Der er forventet ibrugtagning af Aula i første halvdel af 2019 for medarbejdere på skoler og UngiAarhus. For forældrenes vedkommende ved start på skoleåret 2019/20. På dagtilbudsområdet er der forventet ibrugtagning i første halvdel af 2020.

Indførelsen af Aula er et stort implementeringsprojekt, som afføder en række implementeringsomkostninger såvel centralt som decentralt. Der vil være både tekniske opgaver samt opgaver i forhold til forberedelse, undervisning og ibrugtagning af det nye system blandt ledelse, medarbejdere, børn og forældre både i dagtilbud, UngiAarhus og på skoleområdet.

Samlet vil der være ca. 100.000 brugere af Aula i Aarhus Kommune. På landsplan vil der være ca. 2 mio. brugere.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Chefgruppen bedes godkende implementeringsplan for Aula:

1. Implementeringsplanen iværksættes indenfor de rammer, der er givet i kontrakten mellem KOMBIT og Netcompany

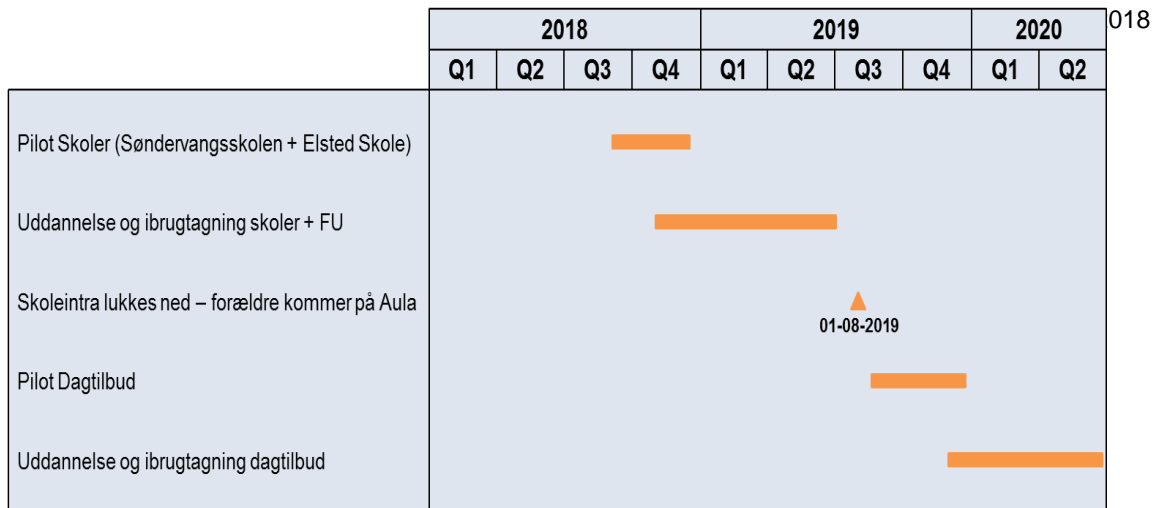
Chefgruppen bedes tage nedenstående orienteringspunkter til efterretning:

2. Pilot
3. Økonomi
4. Risici
5. Organisation

Aula bidrager til implementering af Digitaliseringsstrategiens tema 2: Sammenhængende pædagogiske forløb - digitalisering af den pædagogiske praksis i et 0-18 års perspektiv.

2.1 Implementeringsplan

Ved skoleårets start 2019/20 lukker ForældreIntra ned, og alle forældre til børn i skole og UngiAarhus skal i stedet logge ind i Aula. Tilsvarende i forhold til ibrugtagning af Aula på dagtilbudsområdet i 2020. Medarbejderne får adgang til Aula tidligere end forældrene, dvs. allerede i sidste del af skoleåret 2018/2019. Tidsplanen for implementering af Aula er som vist i figuren nedenfor. Det er en bunden tidsplan, hvor vi ikke selv har indflydelse på ibrugtagningstidspunkt, idet dette er en del af kontrakten mellem KOMBIT og Netcompany

Skoler, UngiAarhus og dagtilbud kommer i en situation, hvor forberedelsen til Aula (oprydning og undervisning) skal ske sideløbende med at man fortsat anvender det nuværende system, som forældrene er på. Det vil trække ressourcer i den enkelte afdeling, idet næsten alle medarbejdere vil blive berørt.

Decentralt vil der være følgende opgaver:

- Oprydning i de gamle systemer og opstart af Aula
- Undervisning i det nye system
- Opbygning af superbruger organisation
- Flytning af hjemmeside

Skoler, dagtilbud og UngiAarhus vil løbende modtage relevant information om disse opgaver i form af vejledninger, tidsplaner mv. fra projektet.

En række forskellige brugergrupper skal introduceres til Aula:

- Pædagogiske og administrative medarbejdere i skoler, dagtilbud og UngiAarhus.
- Forældre
- Elever og unge
- Medarbejdere i Fællesfunktioner, som har brug for at arbejde i Aula (fx PPR, sundheds- og tandplejen).

Der vil blive iværksat aktiviteter målrettet den enkelte brugergruppe for på den måde at sikre, at overgangen fra Skole-/Børneintra bliver så smidig som mulig. Undervisningen vil på skoler, i dagtilbud og UngiAarhus bestå af to moduler: Første modul er obligatorisk for alle, andet modul vil blive gennemført for de, der har behov. Undervisningen vil ske i form af e-learning, traditi-

01. februar 2018
Side 4 af 7

onel undervisning eller webinarer, idet det sikres, at undervisningsformen er tilpasset hver enkelt målgruppe.

Der tilrettelægges undervisning af relevante medarbejdere i Fælles Funktioner efter behov. Til forældre og elever udarbejdes relevant informationsmateriale, som skoler, dagtilbud og UngiAarhus kan bruge i deres kommunikation om Aula.

Projektet og dermed medarbejdere i Fælles Funktioner har en væsentlig opgave i planlægning og hjælp til opgaverne decentralt. Herudover er der følgende opgaver, som skal løses af projektet:

- Konfiguration og udvikling af integrationer og widgets
- Kommunikation og forandringsprocesser
- Kanalstrategi
- Projektledelse

Der er funktionalitet i forhold til skemalægning og vikardækning, som i dag håndteres i SkoleIntra, som ikke vil kunne håndteres i Aula. Derfor gennemføres der i 2018 implementering af nyt vikardækningssystem på skolerne.

2.2 Pilot

Alle kommuner har haft mulighed for at melde sig som interesserede deltagere i pilot på skoleområdet i efteråret 2018. Aarhus Kommune er sammen med tre andre kommuner valgt til at deltage i piloten. De tre andre kommuner er Odder, HøjeTaastrup og Gladsaxe.

Pilotskolerne skal teste Aula og særligt implementeringsprocessen. Erfaringerne skal bidrage til en god implementering over hele landet fra foråret 2019, når Aula bliver tilgængelig for medarbejderne. I Aarhus Kommune er det Elsted Skole og Søndervangsskolen, der skal deltage i piloten. Aula vil på pilotskolerne blive implementeret til alle brugergrupper, dvs. også til forældrene.

Deltagelse i piloten vil give os værdifuld information om Aula på et tidligt tidspunkt. Dette kan blive væsentligt input i forhold til vurderingen af behov support for medarbejdere, elever og forældre samt i forhold til tilrettelæggelse af undervisning og udarbejdelse af kommunikationspakker.

2.3 Økonomi

Chefgruppen har tidligere behandlet spørgsmål om kompensation til skoler, dagtilbud og UngiAarhus for udførelse af de opgaver (jf. afsnit 2.1), som implementering af Aula afstedkommer².

² På chefgruppemøder 7. juni 2017, 11. oktober 2017, 2. november 2017 og 1. februar 2018.

Beregningsgrundlaget for estimerne er udarbejdet på baggrund af Kombits implementeringsmodel, hvor der skal udpeges superbrugere lokalt, hvor superbrugerne varetager undervisningen for øvrige medarbejdere, hvor der arbejdes med en ibrugtagningsperiode med behov for ekstra support, og hvor enhederne gennemfører de nævnte decentrale opgaver. De konkrete decentrale opgaver skal udføres, uagtet om Aarhus Kommune implementerer Kombits præcise model, eller om der udvikles en lokal model i samarbejde med skoler og daginstitutioner.

01. februar 2018
Side 5 af 7

Bilag fra chefgruppemødet 02.11.2017 er vedlagt som bilag 1.

2.4 Risici

Der er en igangværende problematik i forhold til målgruppen for Aula, idet fritidsinstitutioner, klubber, ungdomsskole og 10. klasser ikke er inkluderet i den oprindelige målgruppe for Aula. På baggrund af henvendelser fra flere kommuner (herunder AAK), har KL og KOMBIT aftalt, at KOMBIT skal undersøge, hvordan det kan sikres, at også disse bliver en del af målgruppen for Aula. Efter en tæt dialog med KL om emnet, er det forventningen, at dette falder på plads. Det kan ikke udelukkes, at der kan opstå en økonomisk konsekvens og dermed en forøgelse af omkostningen til Aula.

Aula er et stort projekt, og systemet udvikles af Netcompany under tidspres. Ifølge tidsplanen skal al funktionalitet være udviklet ved pilotens start efterår 2018. Hvis tidsplanen bliver udfordret, kan det få konsekvenser for enten økonomi, tidsplan eller funktionalitet. Da det vil være yderst vanskeligt at ændre på økonomien (der er indgået aftale med samtlige 98 kommuner), tidsplanen (det vil blive voldsomt fordyrende at skulle udvide kontrakten med Itslearning for at kunne have adgang til SkoleIntra i længere tid), antages det, at det i givet fald vil være udvikling af funktionalitet, der vil komme under pres. I værste fald, at vi kan komme til at implementere et system, der ikke er fuldt færdigt.

Det er dog for tidligt at vurdere, om dette reelt udgør en risiko, og dette vil blive fulgt tæt af projektet.

2.5 Organisation

Der er nedsat en styregruppe for Aula nationalt, hvor Ole Kiil Jacobsen deltager på vegne af Aarhus Kommune. Desuden har vi fra AAK to repræsentanter i referencegruppen for brugerportalsinitiativet.

Lokalt i Aarhus Kommune er der etableret en tværgående projektorganisation til understøttelse af de decentrale aktiviteter. Beslutninger træffes i programledelsen for programmet Digitale Børn & Unge indenfor rammerne af chefgruppens beslutninger. Der er deltagelse fra Kommunikation (systemejer på BørneIntra og SkoleIntra), Digitalisering, UngiAarhus, Områdechefer, Læring og Udvikling, Sundhed og Trivsel samt PPR og Specialpædagogik.

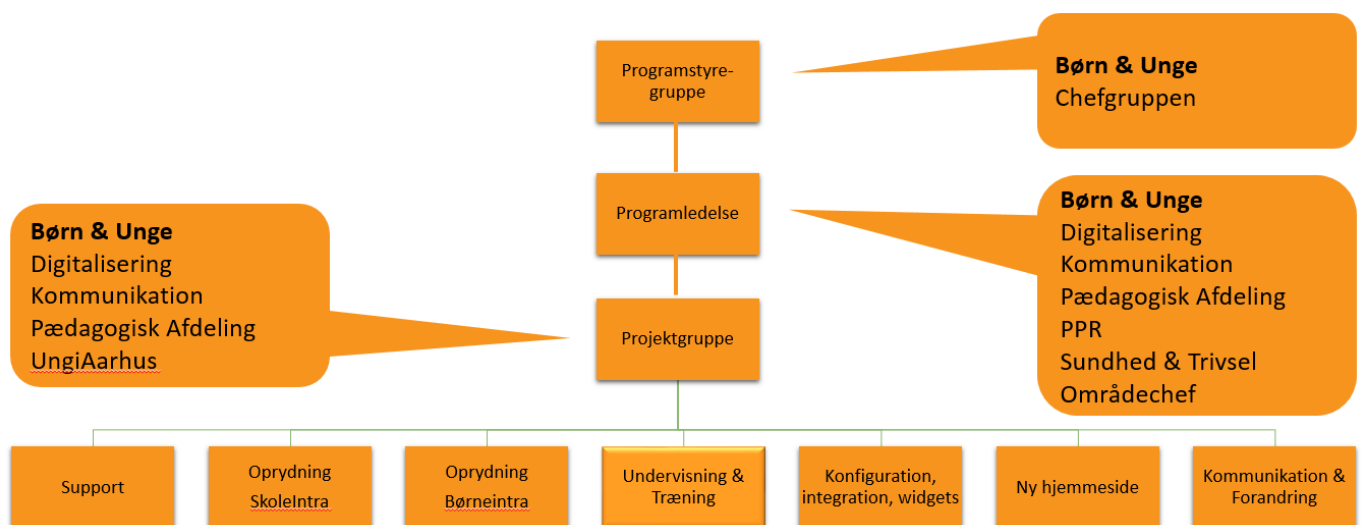
01. februar 2018
Side 6 af 7

Projektgruppen, som står for den praktiske planlægning af implementering af Aula, er sammensat af medarbejdere fra Kommunikation, LU, Digitalisering og UngiAarhus.

Systemejer indgår således i både programledelse og projektgruppe i hele projektperioden med henblik på at sikre effektiv overgang fra projekt til drift.

Projektgruppen er i løbende dialog med følgegruppen, som består af ledelsesrepræsentanter fra skoler, dagtilbud og UngiAarhus og faglige organisationer, samt med sparringsfora, der består af medarbejderrepræsentanter og faglige organisationer.

Efter behov nedsættes arbejdsgrupper, hvor deltagerne udpeges af følgegruppen. Desuden samarbejdes der ad hoc og efter behov med andre kommuner i forhold til at drøfte forhold omkring implementering.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Skoler, dagtilbud og UngiAarhus skal indarbejde opgaver i forbindelse med implementering af Aula i årsplaner og budgetter i forhold til beslutninger om decentral finansiering og/eller kompensation.

4. Videre proces og kommunikation

Vi følger udviklingen af Aula tæt. Herunder har vi et tæt samarbejde med KL og KOMBIT og indgår i brugergrupper med Netcompany, bidrager til den fælles viden med oplæg på netværksmøder m.m.

Projektet sikrer løbende, at skoler, dagtilbud og UngiAarhus modtager nødvendig og relevant information om og værktøjer til de opgaver, som implementeringen af Aula afstedkommer.

Projektet arbejder struktureret med at involvere og informere alle relevante interessenter.

01. februar 2018
Side 7 af 7

Bilag 2/3

**Dokument Titel: bilag 1 indstilling februar
2018**

Bilag 2: Aula – Økonomi

Nedenstående oversigt indeholder de forventede implementeringsomkostninger til AULA fordelt på områder og tid.

Oversigten indeholder dels udgifter som skal udmeldes direkte til enhederne i budgetudmeldingen til dækning af vikarudgifter i relation til implementeringsopgaven dels udgifter til frikøb af supportere/undervisere samt centrale implementeringsomkostninger.

Herudover vil der formentlig være en række varige udgifter til drift af de sideløsninger som skal bygges op i relation til AULA. Det er dog usikkert hvor stor denne udgift bliver idet det afhænger af omfanget af løsninger der skal bygges. Derfor foreslås der afsat en pulje på 1,2 mio. kr. årligt til dækning heraf. Der vil konkret blive fulgt op på om denne pulje kan dække disse udgifter.

2. februar 2018

Side 1 af 2

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Digitaliseringsenheden

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 40 32 88 16

Direkte e-mail:
kikm@aarhus.dk

Sag: Sag: 18/005351
Sagsbehandler:
Kirsten Kåg Mortensen

ar 2018
af 2

Decentrale Implementeringsomkostninger						
Udmeldes i budgetter	2018	2019	2020	2021	Total	
Skole						
Superbrugeruddannelse - pæd medarbejdere (vikarbehov)	117.166				117.166	
Superbrugeruddannelse - adm medarbejdere (u. vikarbehov - 2 pr. skole)	-				-	
Superbrugere som undervisere		33.476			33.476	
Luk Skoleintra + opstart Aula		6.377.184			6.377.184	
Nedluk af Skoleporten + oprettelse af ny hjemmeside		251.070			251.070	
Total skole	117.166	6.661.731	-	-	6.778.897	
FU						
Superbrugeruddannelse - pæd medarbejdere (vikarbehov)	9.764				9.764	
Superbrugeruddannelse - adm medarbejdere (u. vikarbehov)	-				-	
Superbrugere som undervisere		142.411			142.411	
Nedluk af Skoleporten + oprettelse af ny hjemmeside		4.355			4.355	
Total FU	9.764	146.766	-	-	156.530	
Dagtilbud						
Superbrugeruddannelse - pæd medarbejdere (vikarbehov)			486.972		486.972	
Superbrugere som undervisere			1.256.219		1.256.219	
Luk Børneintra + opstart Aula			1.071.927		1.071.927	
Nedluk af hjemmeside i Børneintra + oprettelse af ny hjemmeside		313.565			313.565	
Total Dagtilbud	-	313.565	2.815.119	-	3.128.683	
Udmeldes ikke i budgetter, men dækkes efter regning						
Skole						
Aula Support (frikøb efter regning, skal ikke meldes ud)		430.357	430.357	430.357	1.291.070	
Dagtilbud						
Aula Support (frikøb efter regning, skal ikke meldes ud)		430.357	430.357	430.357	1.291.070	
Total	126.930	7.982.775	3.675.832	860.713	12.646.250	
Centrale implementeringsomk (excl medarbejderressourcer)						
Nedlukning Børneintra			505.850	-	505.850	
Udvikling af integrationer, widgets mv	505.850	1.011.700	505.850	-	2.023.400	
Total	505.850	1.011.700	1.011.700	-	2.529.250	
Implementering decentralt + centralt	632.780	8.994.475	4.687.532	860.713	15.175.500	
Driftsomkostninger (centralt)						
Drift	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pulje til driftsomkostninger til integrationer, widgets mv.		1.214.040	1.214.040	1.214.040	1.214.040	1.214.040
I alt central drift		1.214.040	1.214.040	1.214.040	1.214.040	1.214.040

Bilag 3/3

**Dokument Titel: bilag 2 indstilling februar
2018**

Bilag 2: Aula – kommunikation og budskaber

2. februar 2018
Side 1 af 1

De primære kanaler for kommunikation er Ugepakken og på sitet Mit Digitale Børn og Unge (<http://digitale.mitbu.dk/aula>). I efteråret 2017 holdt vi orienteringsmøder for skole- og dagtilbudsledelser og ledere fra UngiAarhus omkring de kommende opgaver med Aula.

Der bruges eksisterende fora på både ledelses- og medarbejderniveau, hvor også organisationer er repræsenteret, til at tage relevante drøftelser om Aula. Der udarbejdes løbende kommunikationspakker for på den måde at understøtte de lokale ledelser med kommunikation og værktøjer.

Kombit driver desuden sitet www.aula.dk med information om Aula, og Kombit er også i gang med at etablere en Aula Facebook gruppe, der vil være åben for alle.

Hovedbudskabet ved introduktionen af Aula fremgår nedenfor:

AULA skal styrke samarbejdet om børn og unges læring, trivsel og udvikling – mellem forældre, medarbejdere, ledere, børn og unge

Sammenhæng
En fælles kommunikationsplatform på 0-18 års området

Overblik
En indgang og en mere enkel løsning skaber overblik

Vi beskytter barnets data
Sikker kommunikation og ansvarlig opbevaring af data

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Digitaliseringsenheden

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 40 32 88 16

Direkte e-mail:
kikm@aarhus.dk

Sag: 18/005351
Sagsbehandler:
Kirsten Kåg Mortensen

Bilagsforside

Dokument Titel:	BM - Lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner
Dagsordens titel	Lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner
Dagsordenspunkt nr	3

Beslutningsmemo

22. februar 2018

Side 1 af 3

Emne **Lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner**
Til Rådmandsmøde 28. februar 2018

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsorden med henblik på en orientering af de lovmæssige rammer for brugen af læringsplatformen, herunder lovkrav om digitale elevplaner.

Dispensationsansøgning om frihed til brug af læringsplatform

På rådmandsmødet den 30. januar 2018 blev det godkendt at arbejde videre med 3 arbejdsplaner til behandling af byrådsindstillingen om at sætte skolerne fri af læringsplatforme. Samtidig blev det besluttet at fremsende en dispensationsansøgning til undervisningsministeren.

Dispensationsansøgningen blev fremsendt af rådmanden direkte til ministeren 6/2 med ønsket om, at Aarhus Kommune kunne få dispensation til at gøre læringsplatformen til et frivilligt tilvalg for den enkelte skole. Samtidig blev det udmeldt via Folkeskolen.dk, at Aarhus Kommune havde søgt om dispensation for brugen af læringsplatforme. Undervisningsministeriet oplyser pr. tlf. 23/2-18, at rådmanden kan forvente svar snarest, formentlig uge 9. Ministeren har i øvrigt udtalt sig via offentlige medier som Facebook og Folkeskolen.dk:

"Folkeskoleloven og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af denne, indeholder ikke regler om læringsplatforme. Det er op til de enkelte kommuner at beslutte, hvilken læringsplatform man vil anskaffe, og hvordan læringsplatformene skal bruges i praksis på den enkelte skole. Det er aftalt, at kommunerne skal anskaffe sig dem, men ikke i hvilket omfang, de skal anvendes. Det er op til kommunerne selv at vurdere" [Undervisningsministeren i et skriftligt svar, gengivet på Folkeskolen.dk, 16. februar 2018]

"Elevplanen skal gøres tilgængelig for elevens forældre digitalt og opdateres mindst en gang hvert skoleår. Det vil i praksis ske via en læringsplatform i de fleste kommuner, men det er kommunens egen beslutning" [Undervisningsministeren i et skriftligt svar, gengivet på Folkeskolen.dk, 16. februar 2018].

Læring og Dannelse
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 41 87 28 95

Direkte e-mail:
tingro@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Tina Grønborg Jensen

"Dispensation hermed givet. Jeg skal derfor ikke bestemme, hvorvidt man i Århus Kommune - eller andre kommuner - ønsker at lægge ansvar og valgfrihed ud til den enkelte skole. [Undervisningsministerens indlæg på sin Facebook-profil, 7. februar 2018]

22. februar 2018
Side 2 af 3

Lovmæssige rammer for brug af læringsplatformen

A. Folkeskoleloven

Folkeskoleloven indeholder ingen konkrete krav om brugen af en læringsplatform.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=196651>

B. Bekendtgørelse om krav til digitale elevplaner i Folkeskolen

Der er bl.a. krav om følgende i forhold til digitale elevplaner:

§ 1. De digitale elevplaner skal som minimum opfylde følgende krav:

- 1) Adgang for det undervisende personale til at oprette og løbende opdatere elevplaner.
- 2) Adgang for elever og forældre til at skrive i elevplaner.
- 3) Lagring af elevplaner.
- 4) Udveksling af elevplaner mellem skole og hjem.
- 5) Udveksling af elevplaner mellem skoler i forbindelse med skoleflytning.
- 6) Overførsel af elevplaner i forbindelse med leverandørskifte.
- 7) Kopiering af Fælles Mål direkte til elevplanen.
- 8) Adgang for UU-vejleder til at se og skrive i elevplanen i forbindelse med uddannelsesparathedsvurdering.
- 9) Udveksling af de nødvendige oplysninger i forbindelse med uddannelsesparathedsvurdering fra 8. og 9. klasse til Undervisningsministeriets it-løsning Optagelse.dk.

§ 2. Adgangen til elevplaner for elever, forældre og de relevante medarbejdere på kommunens skoler og i den kommunale forvaltning skal ske ved et sikkert login.

Bilag 1 stk. 3 Elevplaner skal kunne integrere Fælles Mål via Undervisningsministeriets Fælles Mål-webservice.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=163983#Bil1>

C. Aftale om konkretisering af det fælles brugerportalinitiativ for folkeskolen

Den overordnede tidsplan for erhvervelse af læringsplatformen lyder, at alle kommuner skal have sikret en udbredelse af læringsplatformen til alle skoler ved udgangen af 2017.

<https://backend.folkeskolen.dk/~3/4/aftaletekst-om-brugerportalinitiativet.pdf>

22. februar 2018
Side 3 af 3

Øvrige rammer for læringsplatform og elevplaner

Kommunale krav til læringsplatformen

I den overordnede lokale plan for ibrugtagning af læringsplatformen, som den enkelte skole har mulighed for at tilpasse, er der stillet følgende krav frem mod august 2018:

- Medarbejderne har lært at bruge læringsplatformen til konkrete funktioner
- Elevplanen skal udarbejdes i læringsplatformen
- Skoleåret 2017-18 planlægges i læringsplatformen
- Uddannelsesparathedsvurderinger (UPV) foretages i læringsplatformen

SkoleIntra udfases august 2019

Når samarbejdsplatformen AULA i august 2019 bliver taget i brug, udfases SkoleIntra. Udover læringsplatformen, er SkoleIntra pt eneste mulighed for at overholde lovkrav om digitale elevplaner.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

På baggrund af oplægget om de lovmæssige rammer for læringsplatforme og digitale elevplaner, drøftes handlemuligheder og videre kommunikation.

Der er for nuværende følgende konkrete kendsgerninger, som er væsentlige i forhold til at tage en beslutning om brugen af læringsplatformen:

- Elevplaner SKAL være digitale
- Kommunen KAN stille en løsning til digitale elevplaner til rådighed, ELLER skolerne kan selv købe en løsning til en digital elevplan
- Læringsplatformen har en løsning til digital elevplan indbygget
- SkoleIntra KAN rent teknisk, stadig benyttes til digitale elevplaner, men udfases fra august 2019, når AULA kommer. Det er desuden udmeldt i Aarhus Kommune, at skolerne ikke må benytte SkoleIntra til elevplaner, men skal benytte læringsplatformen

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

4. Videre proces og kommunikation

Der tages stilling til dette på mødet, jf pkt 2.

Bilag 2/4

**Dokument Titel: Dispensationsansøgning -
frihed til brug af
læringsplatform i Aarhus
Kommune**

Til undervisningsminister Merete Riisager

30. januar 2018
Side 1 af 1

Tak for initiativet 'Meld en regel'. Som nytiltrådt Rådmand for Børn og Unge i Aarhus Kommune ser jeg dette initiativ som en mulighed for at lette foden lidt fra speederen i forhold til den del af Brugerportalsinitiativet, som omhandler brugen af en læringsplatform på vores folkeskoler. Jeg ønsker at give skolerne i Aarhus Kommune frihed til selv at vælge, om de vil benytte kommunens indkøbte læringsplatform, som i for høj grad tager tid fra elevernes læring og dannelse.

Selvom det er en god ide med it redskaber, så har det været for tidligt at stille krav om brugen af en læringsplatform i et marked, hvor de forskellige løsninger endnu er for umodne til at understøtte den professionelle praksis omkring børnenes læring. Siden skolereformen har der været for meget fokus på målstyring. Dette er især tydeligt, når en del af det professionelle arbejde foregår i en læringsplatform, hvor arbejdet med læringsmål og Fælles Mål er meget fremtrædende. Det er positivt og naturligt, at der er mulighed for at benytte et redskab til fx deling af undervisningsmaterialer og forældredialog omkring børnenes læring, udvikling og trivsel, men det afgørende er, at det skal være læreren eller lærerteamet, der styrer platformen, og ikke platformen der styrer lærernes praksis. Vi bør have tillid til, at lærerne laver undervisning af høj kvalitet, der udvikler alle elever, uden et omfattende evaluerings- og dokumentationsredskab, hvis funktioner ikke er tilpasset den enkelte skole og klasse.

Ministeriet har netop nedsat en arbejdsgruppe, der har til formål at afdække, hvordan de digitale redskaber kan understøtte den professionelle praksis. Dette arbejde ønsker vi at følge og afpasse kravene til anvendelsen af læringsplatformen med dette arbejde.

De enkelte lærerteams bør, i samarbejde med den lokale ledelse, have frihed til at tilrettelægge undervisningen og evalueringen, som de finder det bedst – om det så er med eller uden en læringsplatform. Derfor ønsker jeg, at Aarhus Kommune får dispensation til at gøre læringsplatformen til et frivilligt tilvalg for den enkelte skole, således at det enkelte lærerteam har sit eget fulde professionelle råderum.

Med venlig hilsen

Thomas Medom
Rådmand, Børn og Unge

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 41 87 28 95

Direkte e-mail:
tingro@aarhus.dk

Sag: 18/004747-1
Sagsbehandler:
Tina Grønberg
Jeppe Dalsgård

Bilag 3/4

Dokument Titel: Brev til undervisningsminister

6. februar 2018
Side 1 af 1

Kære undervisningsminister Merete Riisager

I slutningen af januar sendte jeg en besked via regeringens "Meld en regelordning" om at give folkeskoler større frihed i forhold til den nye læringsplatform. Vi har dog fået autosvar tilbage, at man ikke kan vente særskilt tilbagemelding på hvert bidrag.

Da jeg samtidig i forbindelse med din tale til KL's Børnetopmøde kan konstatere, at vi har flugtende ambitioner, har jeg valgt at skrive direkte til dig.

Dine bemærkninger på topmødet om, at *"folkeskolen skal have mere frihed og ansvar, og at vi skal have en folkets skole, hvor forældre, lærere, skoleledere – og ikke mindst elever – har friheden til at skabe netop den skole, der giver mening lige netop for dem"* klinger positivt hos mig. Men ordene stemmer ikke overens med de krav, der ligger til brug af læringsplatformen.

Jeg ønsker at give skolerne i Aarhus Kommune frihed til selv at vælge, om de vil benytte kommunens indkøbte læringsplatform, som i for høj grad tager tid fra elevernes læring og dannelse.

Det er positivt og naturligt, at der er mulighed for at benytte et redskab til eksempelvis deling af undervisningsmaterialer og forældredialog omkring børnenes læring, udvikling og trivsel. Men det afgørende er, at det skal være læreren eller lærerteamet, der styrer platformen og ikke platformen, der styrer lærernes praksis. De enkelte lærerteams bør, i samarbejde med den lokale ledelse og skolebestyrelse, have frihed til at tilrettelægge undervisningen eller evalueringen, som de finder det bedst – om det så er med eller uden en læringsplatform.

Derfor ønsker jeg, at Aarhus Kommune får dispensation til at gøre læringsplatformen til et frivilligt tilvalg for den enkelte skole, således at det enkelte lærerteam har sit eget fulde professionelle råderum.

Da jeg ikke nødvendigvis kan forvente svar via meld-en-regel, håber jeg at høre dit syn vores ønsker ad denne vej. Dispensationsansøgningen er vedlagt. Jeg ser frem til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Thomas Medom

BØRN OG UNGE

Rådmand
Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 89 40 23 51

Direkte e-mail:
raadmanden@mbu.aarhus.dk

Sag: 18/005429-1

Bilag 4/4

**Dokument Titel: Svar fra
undervisningsministeren**

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Rådmand for Børn og Unge i Aarhus Kommune Thomas Medom
raadmanden@mbu.aarhus.dk

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf.: 35 87 88 89
E-mail: stil@stil.dk
www.stil.dk
CVR-nr.: 13223459

Kære Thomas Medom

23. februar 2018
Sagsnr.: 18/01855

Tak for dine henvendelser af 30. januar og 6. februar 2018.

I henvendelserne udtrykker du ønske om, at ”...give skolerne i Aarhus Kommune frihed til selv at vælge, om de vil benytte kommunens indkøbte læringsplatform, som i for høj grad tager tid fra elevernes læring og dannelse.”

Vi forstår dine henvendelser som en ansøgning om dispensation fra kravet om læringsplatforme.

Dispensation

Folkeskoleloven og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af denne, indeholder ikke regler om læringsplatforme. Det er derfor ikke grundlag for at give dispensation.

Det er op til de enkelte kommuner at beslutte, hvilken læringsplatform man vil anskaffe, og hvordan læringsplatformene skal bruges i praksis på den enkelte skole. Det er aftalt, at kommunerne skal anskaffe sig dem, men ikke i hvilket omfang, de skal anvendes. Det er op til kommunerne selv at vurdere. Det gælder fx i forhold til fag, funktioner, klasser, klassetrin mv.

Nedenfor vil jeg kort beskrive, hvor kravet om læringsplatforme er forankret.

Aftalegrundlaget for læringsplatforme

Kravet om læringsplatformene følger af den aftale, der ligger til grund for folkeskolereformen. Det fremgår af aftaleteksten, at: ”Der udvikles endvidere en fælles brugerportal for folkeskolen, som understøtter et tættere samarbejde med forældre bl.a. om elevernes faglige progression, styrket elevinddragelse, elev-til-elev-aktiviteter, lærernes pædagogiske arbejde med bl.a. elevernes læring og løbende faglige progression i forhold til Fælles Mål samt en længere og varieret skoledag. En forbedret digital understøttelse af elevplanen vil indgå i arbejdet med brugerportalen”.

Dette er udmøntet først i Økonomiaftalen (ØA15) mellem regeringen og KL (juni 2014) og derefter i aftale om konkretisering af det fælles brugerportalinitiativ for folkeskolen mellem regeringen og KL (oktober 2014).

Det er aftalt i Brugerportalinitiativet, at kommunerne etablerer digital understøttelse af bl.a. følgende kernefunktioner hos alle folkeskoler:

- Elever, forældre og pædagogisk personale skal have adgang til elevplan, elevportfolio, digitale værktøjer, læremidler og andet indhold, som eleverne arbejder i samt uddannelsesplanen for de større elever.
- Elever, forældre, pædagogisk personale og skoleledelser skal have adgang til information om elevens læring og trivsel i form af blandt andet nationale test- og prøveresultater samt resultatet af løbende trivselsmålinger.
- Elever og pædagogisk personale skal kunne se, planlægge, gemme og dele læringsforløb ud fra Fælles Mål og individuelle læringsmål.

Af folkeskolelovens § 13 b, stk. 5, fremgår det endelig, at elevplaner skal være digitale. Elevplanen skal gøres tilgængelig for elevens forældre digitalt og opdateres mindst en gang hvert skoleår. Dette vil i praksis i de fleste kommuner ske via en læringsplatform, men dette er kommunens egen beslutning.

Der er ikke noget i ovenstående, der pålægger lærerne at oprette mål i deres undervisningsforløb. Det har dog været et krav til kernefunktionaliteten jf. Brugerportalsaftalen, at læringsplatformene skulle give lærerne mulighed for at arbejde med mål. Men aftalen forholder sig ikke til, hvordan lærerne arbejder med mål, herunder med hvilken hyppighed og i hvilket omfang.

Det er min overbevisning, at læringsplatforme kan være et godt og nyttigt værktøj, når det anvendes på en måde og i et omfang, der giver mening for både kommunen, det undervisende personale samt elever og forældre. Det er dog vigtigt, at man nøje overvejer, hvad der giver bedst mening ud fra de lokale behov og prioriteringer. Det var også grunden til, at kommunerne fik frihed til selv at indkøbe den læringsplatform, der understøtter de lokale prioriteringer og behov bedst.

I den forbindelse er det også vigtigt at tage højde for ændringen af lovgivningen om Fælles Mål, hvor mere end 3000 mål blev gjort netop vejledende i stedet for bindende. Den politiske intention er, at det skal give det undervisende personale større frihed i praksis.

I december nedsatte jeg desuden en arbejdsgruppe, som skal give bud på, hvordan lovændringen om Fælles Mål og den bagvedliggende politiske intention om større frihed i praksis bedst udmøntes på læringsplatformene. Jeg glæder mig til at modtage deres anbefalinger og arbejde videre med disse. Når jeg har modtaget arbejdsgruppens anbefalinger, er det naturligvis min hensigt at drøfte både anbefalinger og rammerne for læringsplatforme med partierne i folkeskoleforligskredsen.

Med venlig hilsen

Merete Riisager

Bilagsforside

Dokument Titel:	Program for Børn og Unge-udvalgets introduktionsseminar 15-16 marts 2018
Dagsordens titel	Udvalgets introseminar den 15.-16. marts (HvB)
Dagsordenspunkt nr	4

Aarhus Rådhus, den 9. februar 2018

Børn og Unge-udvalgets introduktionsseminar i Sabro 15. – 16. marts 2018

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Mødested	Hotel Sabro Kro , Viborgvej 780, 8471 Sabro. Tlf. 86 94 89 22.
Mødetid	Torsdag den 15. marts kl. 16.00 på Hotel Sabro Kro. Der er mulighed for kørelejlighed fra Rådhuset torsdag kl. 15.30. Kontakt Hans van Binsbergen (51 57 50 02), hvis du vil køre med til Sabro.
Evt. afbud	Giv venligst besked til Hans van Binsbergen snarest muligt, hvis du har afbud til dele af programmet, eller hvis du måtte ønske at fravælge overnatning på hotellet.
Tidsramme	Torsdag den 15. marts kl. 16.00 til fredag den 16. marts kl. 15.00

PROGRAM

Torsdag den 15. marts

16.00 – 16.30	Ankomst, check in, mulighed for baguette, kaffe og te.
16.30 – 16.45	Velkommen og introduktion v/ Rådmand Thomas Medom
16.45 – 17.15	Indledende politisk drøftelse med afsæt i rådmandens introduktion og erfaringer med udvalgsarbejdet indtil nu. Ordstyrer: Udvalgsformand Eva Borchorst Mejnertz
17.15 – 18.00	Børn og Unge-politik – puslespillet – strategierne – stærkere fællesskaber Oplæg og drøftelse v/ Jan Præstholt og Søren Aakjær
18.10 – 19.30	Vækstdagsorden. Udfordringer og perspektiver – når flere vil bo i Aarhus. v/ Hardy Pedersen og Tina Degn Rasmussen Oplæg og drøftelse
19.30 – 20.00	Fri
20.00 –	To-retters middag i restauranten. Kaffe / te.

PROGRAM, fortsat

Fredag den 16. marts

07.30 – 08.30	Morgenmad
08.30 – 10.30	Budgetprincipper og drøftelse af hvordan Udvalget vil arbejde med Budget 2019. Generel orientering om Børn og Unges økonomi, herunder økonomiske udfordringer. v/ Hardy Pedersen
10.45 – 11.30	"Leveregler" i udvalgsarbejde i Aarhus v/ Hans van Binsbergen
11.30 – 12.00	Frokost
12.00 – 12.30	<i>Transport</i>
12.30 – 15.00	Besøg / dialog i Børn og Unges praksis
Kl. 15	Tak for denne gang.

Deltagerliste inkl. overnatning

1	Eva Borchorst Mejnertz
2	Anders Winnerskjold
3	Dorthe Borgkvist
4	Maria Sloth / Lone Norlander
5	Mette Bjerre
6	Heidi Bank
7	Peter Sporleder
8	Thomas Medom
9	Jan Præstholt, direktør for Børn og Unge
10	Søren Aakjær, chef for skoler, dag- og fritidstilbud
11	Ole Kiil Jacobsen, pædagogisk chef
12	Helle Bach Lauridsen, chef for HR og Kommunikation
13	Hardy Pedersen, chef for økonomi og administration
14	Hans van Binsbergen, chef for Ledelsessekretariatet

Gæster i forbindelse med oplæg og opsamling

Tina Degn Rasmussen, chef for Planlægning

Bilagsforside

Dokument Titel:	BM - VIVE
Dagsordens titel	Anvendelse af VIVE-rapporten - Specialundervisningsområdet (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	5

Beslutningsmemo

22. februar 2018

Side 1 af 3

Emne **Baggrundsnotat vedrørende anvendelse af VIVE-rapporten: Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet**

Til Rådmandsmøde MBU d. 28. februar 2018

BØRN OG UNGE

Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jakobsen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på en orientering om grundlaget for en evt. politisk beslutning om en socioøkonomisk regulering af budgetmodellen på specialundervisningsområdet.

Formålet er at sikre en kvalificering af anvendelsen af VIVE-rapporten "*Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet*" (bilag 2) i det videre arbejde med den økonomiske politik i 2018.

Baggrund

Rapporten er bestilt som del af budgetforliget for 2017, hvor det blev vedtaget, at det skulle afsøges, hvorledes viden om socioøkonomiske kriterier kunne inddrages i Aarhus Kommunes budgetmodeller.

Rapporten blev fremsendt til Byrådet forud for budgetforhandlingerne for 2018, og MBU drøftede i samme forbindelse rapporten med de faglige organisationer, som ønskede MBU udarbejdede en vurdering af rapporten. Derudover ønskede MSB at der blev lavet et fælles notat mellem MBU og MSB med henblik på at afstemme vurderingen af rapporten til arbejdet med den økonomiske politik.

MBU og MSB's vurdering af VIVE-rapport

I vedlagte baggrundsnotat (bilag) 1 er MSB og MBU's kommentarer til VIVE-rapporten gennemgået. Notatet konkluderer i overordnede træk, at VIVE-rapportens konklusion om;

at udviklingen i det relative udgiftsbehov på specialundervisningsområdet kan anvendes direkte til regulering af den behovsafhængige del af områdets budget

ikke kan anbefales ift. til en regulering af budgetmodellen på specialundervisningsområdet i Aarhus Kommune da anvendelsen af VIVE's model ikke

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77

Direkte telefon: 24 96 09 17

Direkte e-mail:
klje@aarhus.dk

Sag: 17/046041-7

Sagsbehandler:
Klaus Jepsen

vurderes at udgøre et relevant grundlag og vil medvirke til at gøre budgetmodellen mere teknisk kompliceret og mindre transparent. Opsummerende kan dette henvises til følgende forhold:

22. februar 2018
Side 2 af 3

1. VIVE's rapport forholder sig ikke til, at segregeringsgraden og dermed det absolutte udgiftspres på specialundervisningsområdet i Aarhus Kommune og på landsplan er stigende..
2. Modellens forklaringskraft er statistisk relativt dårlig.
3. Ydermere tager VIVE ikke højde for implikationerne af en så stor reform, som folkeskolereformen der gennemføres i analyseperioden.
4. den primære målgruppe for specialundervisning er børn og unge som har et fysisk og/eller psykisk handicap, som kommer fra alle sociale lag, og dermed i begrænset omfang kan estimeres ud fra socio-økonomiske forhold alene.

Dertil kommer, at der over de senere år allerede er gennemført besparelser på specialundervisningsbudgettet i samme omfang som effekten af en budgetregulering efter VIVE modellens kriterier.

Ovenstående er beskrevet detaljeret i bilag 1. Bilag 2 er selve rapporten. Hovedkonklusionen og argumenterne bag vil blive gennemgået på rådmandsmødet. Det anbefales at man orienterer sig i bilag 1, mens bilag 2 (VIVE rapporten BA bygger sin argumentation på) er for de særligt interesserede.

Yderligere er vedlagt et bilag 3 og 4, med materiale om presset på specialundervisningsområdet, som afrapporteret på Chefgruppemøde primo januar 2018 og slides til kommende afrapportering på Børn- og Ungeudvalgsmøde.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Med udgangspunkt i MSB og MBU's vurdering af VIVE-rapporten indstilles det, at:

- MBU og MSB s vurdering af VIVE-rapporten, som brugbar til regulering af budgetmodellen på specialundervisningsområdet i forbindelse med det videre arbejde om den økonomiske politik drøftes
- Baggrundsnotatet udarbejdes i en light-udgave, som kommunikeres videre til Børn- og Ungeudvalget og de faglige organisationer.
- Det videre forløb drøftes

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Indstillingen indebærer at evt. kommende beslutninger om regulering af budgetmodellen på specialundervisningsområdet kan træffes på et så oplyst grundlag som muligt

22. februar 2018

Side 3 af 3

4. Videre proces og kommunikation

Da VIVE's rapport er teknisk tung er baggrundsnotatet forholdsvis detaljeret, hvorfor der vil blive udarbejdet en kortere og mere læsevenlig udgave af notatet, som kan bruges i den videre kommunikation til Børn- og Ungeudvalg og faglige organisationer mv.

Bilag 1: *Baggrundsnotat vedrørende anvendelse af VIVE-rapporten, "Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet"*

Bilag 2: *Link til VIVE-rapporten:*

https://www.kora.dk/media/7480947/11334_udviklingen-i-aarhus-kommunes-udgiftsbehov.pdf

Bilag 3: *Beslutningsmemo chefgruppemøde januar 2018: Aktuelle og kommende udfordringer på specialundervisningsområdet i Aarhus Kommune*

Bilag 4: *Slide til Rådmand og Børn- og Ungeudvalg vedr. pres på specialundervisningsområdet*

Bilag 2/4

Dokument Titel: Notat om VIVE-rapporten

Baggrundsnotat vedrørende anvendelse af VIVE-rapporten, "Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet"

Som en del af budgetforliget for 2017 blev det vedtaget, at det skulle afsøges hvorledes viden om socioøkonomiske kriterier kunne inddrages i Aarhus Kommunes budgetmodeller.

Forligspartierne anmodede Borgmesterens Afdeling om under inddragelse af magistratsafdelingerne at få foretaget undersøgelser for Aarhus Kommune på områder, hvor socioøkonomiske kriterier er relevante og fremlægge resultaterne forud for budgetlægningen for 2018. På denne baggrund blev der nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af BA, MSB og MBU. Det blev vedtaget i første omgang at se på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet. KORA, nu VIVE, blev engageret til at foretage analysen.

Rapporten "Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet" blev offentliggjort i august 2017 og er den første i en række af tre rapporter vedrørende udgiftsbehovet i Aarhus Kommune. Der følger yderligere en analyse af førskoleområdet¹ og beskæftigelsesområdet. Rapporten blev offentliggjort forud for forhandlingerne om budgetforliget for 2018.

Følgende notat har til formål at fremhæve hvilke udfordringer, der er forbundet med den praktiske anvendelse af rapporten i udarbejdelsen af en ny økonomisk politik og fremtidige budgetmodeller. Notatet er formuleret i fællesskab mellem MBU og MSB.

MBU og MSB's kommentarer koncentrerer sig om fire hovedpointer. De første to er af mere generel karakter; de øvrige to er mere specifikke metodiske betragtninger vedrørende den statistiske model VIVE anvender.

- I. VIVE anvender en beregning af det "relative udgiftsbehov" til at konkludere på udviklingen over perioden 2009 til 2015. VIVE's argument for udelukkende at forholde sig til den relative udvikling i udgiftsbehovet beror på en antagelse om, at udgiftsbehovet på landsplan har været uændret i perioden. Selv om det kan være vanskeligt at teste denne antagelse empirisk, har VIVE på opfordring fra MSB og MBU gjort det, og tallene viser klart, at der har været en stigning i det absolutte udgiftsbehov. Der har således været en stigning fra index 1,97 i 2009 til 2,20 i 2015. Der er altså intet konkret belæg for, at det absolutte udgiftsbehov skulle være faldende.
- II. I forlængelse af punkt I vurderer MBU og MSB, at modellens forklaringskraft ikke er tilfredsstillende.
- III. VIVE forholder sig ikke til det faktum, at

22. februar 2018

Side 1 af 10

BØRN OG UNGE

Pædagogisk afdeling
Økonomi og administration
Aarhus Kommune

PPR

Budget og Regnskab

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte e-mail:
nank@aarhus.dk

Sagsbehandlere:
Anette Kvistgaard Nielsen
Søren Kronborg Pedersen
Henrik Larsen

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Ressourcestyring

Jægergården, Værkmestergade
15
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 20
Direkte telefon: 89 40 30 25

Direkte e-mail:
pok@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Poul Krogsgård

¹ Rapporten 'Udviklingen i Aarhus Kommunes socioøkonomiske udgiftsbehov: En analyse af førskoleområdet' blev offentliggjort af VIVE 12.12.2017

- a. den primære målgruppe for specialundervisning er børn og unge som har et fysisk og/eller psykisk handicap, hvorfor socioøkonomiske faktorer har begrænset forklaringskraft.
 - b. Ydermere tager VIVE heller ikke højde for hvilke implikationer folkeskolereformen har for deres analyser.
- IV. Variablen 'alder ved skolestart' bør ikke indgå i VIVEs analysemodel, da argumentet for sammenhængen mellem sen skolestart og specialundervisning er tvivlsomt. Dette understøttes af, at KL i deres seneste publikation af "Kend din Kommune" har taget nøgletallet vedrørende sen skolestart ud på grund af usikkerhed i datakilderne.

22. februar 2018
Side 2 af 10

1) Generelle bemærkninger til rapporten

1.1 Relative vs. absolutte udgiftsbehov

Rapporten fra VIVE forholder sig udelukkende til den relative udvikling i udgiftsbehovet, og dermed ikke det absolutte udgiftsbehov på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet.

Udviklingen i det forventede relative udgiftsbehov til individrettede sociale foranstaltninger og segregeret specialundervisning² i Aarhus Kommune er sammenfattet i nedenstående Tabel 1.

Tabel 1: Udvikling i det forventede relative udgiftsbehov til individrettede sociale forvaltning og segregeret specialundervisning i Aarhus Kommune³

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Udvikling 2009-2015
Aarhus Kommunes relative udgiftsbehov til individrettede sociale foranstaltninger	100,0	100,2	98,6	97,3	98,1	98,2	96,3	-3,7
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	Udvikling 2009-2015
Aarhus Kommunes relative udgiftsbehov til segregeret specialundervisning	91,3	89,9	89,6	89,0	88,4	88,4	88,1	-3,2

Note: (100 = landsgennemsnitligt udgiftsbehov).

Kilde: VIVE (2017): "Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og specialundervisningsområdet", pp. 6.

Som det fremgår af Tabel 1 er det relative udgiftsbehov faldet med 3,7 indeks-point fra 2009(2009/10) til 2015(2015/16) for de individrettede sociale foranstaltninger og 3,2 indeks-point på specialundervisningsområdet. På baggrund af disse udviklinger konkluderer VIVE, at Aarhus Kommunes sektorbudgetter til individrettede sociale foranstaltninger og segregeret specialundervisning kan reguleres tilsvarende. Rapportens resultater er dermed alene et udtryk for en relativ tyngdebetrægtning.

VIVE's argument for at anvende den relative udvikling frem for det absolutte niveau er, at det absolutte udgiftsbehov kan være påvirket af nogle mere tek-

² Betegnelsen 'segregeret specialundervisning' benyttes ikke i MBU, men betegnes som et specialpædagogisk tilbud.

³ Grundmodellen

niske faktorer såsom ændret registreringspraksis, lovændringer eller ændringer i diagnosticeringspraksis, som ikke i sig selv fører til et større udgiftsbehov. Det dokumenteres dog ikke i rapporten, at der på de undersøgte område forekommer sådanne ”tekniske faktorer”, som har betydning. Tværtimod kan det forventes, at fx en ændret diagnosticeringspraksis vil få betydning for udgiftsbehovet i kommunen.

22. februar 2018

Side 3 af 10

I rapportens resume foretager VIVE følgende antagelse: *”Da det er den relative udvikling i Aarhus Kommunes udgiftsbehov, som anvendes i budgetreguleringen, er det dog en forudsætning, at udgiftsbehovet på landsplan har været uændret i perioden. Denne forudsætning kan ikke testes empirisk, men det synes dog rimeligt at antage, at udgiftsbehovet på landsplan er nogenlunde konstant – i hvert fald på kort sigt.”*⁴

Denne antagelse vurderes ikke at være valid for analysen. På specialundervisningsområdet, da folkeskolereformen fra august 2014 medførte længere skoledage for eleverne og dermed flere udgifter til undervisning.

Og på socialområdet har VIVE har i den endelige rapport på opfordring medtaget en tabel (tabel 3.4), der klart viser, at der har været en stigning i Aarhus Kommunes absolutte udgiftsbehov; blot er stigningen lidt mindre end på landsplan. På specialundervisningsområdet ses samme tendens, når skolestartere ikke indgår. VIVE bruger imidlertid ikke denne information til noget i det videre arbejde med modellen. Tabel 3.4 i rapporten er gengivet nedenfor:

Tabel 3.4 Udvikling i forventet udgiftsbehov til individrettede sociale foranstaltninger i Aarhus Kommune

Nøgletal	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Beregnet andel, Aarhus Kommune	1,97 %	1,97 %	1,99 %	2,04 %	2,16 %	2,21 %	2,20 %
Beregnet andel, hele landet	1,97 %	1,96 %	2,02 %	2,10 %	2,20 %	2,25 %	2,28 %
Aarhus Kommunes relative udgiftsbehov (Indeks 100 = landsgennemsnitligt udgiftsbehov)	100,0	100,2	98,6	97,3	98,1	98,2	96,3

Note: Det relative udgiftsbehov til individrettede sociale foranstaltninger er i alle år beregnet på baggrund af den landsgennemsnitlige visitationspraksis i 2015.

Kilde: VIVEs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Aarhus Kommune har i de seneste år arbejdet meget med social inklusion, og har en målsætning om, at forskellen mellem udsatte børn og unge skal blive mindre, og at begge grupper skal opleve en positiv udvikling over tid. Målinger viser imidlertid, at der er stor forskel på udsatte børn og unge sammenlignet med andre børn og unge. Forskellen mellem de udsatte børn og unge og alle andre børn og unge fremgår af nedenstående tabel:

		2015	2016	2017
Trivsel	Udsatte	-	61,9 %	64,1%
	Alle andre	-	76,7 %	78,2%
	Gab	-	14,8 %-point	14,1%-point
Fravær	Udsatte	8,9 %	9,1 %	9,2 %
	Alle andre	4,9 %	5,0 %	4,9 %
	Gab	4,0%-point	4,1 %-point	4,3 %-point
Aflagte prøver	Udsatte	68,2%	68,0%	65,6%
	Alle andre	95,8%	96,7%	96,8%
	Gab	27,6%-point	28,7%-point	31,2%-point
Karaktergennemsnit	Udsatte	5,0	5,2	5,2
	Alle andre	7,5	7,6	7,4
	Gab	2,5	2,4	2,2
Ungdomsuddannelsesopstart	Udsatte	67,7%	67,8%	68,4%
	Alle andre	96,5%	96,2%	95,2%
	Gab	28,8%-point	28,4%-point	26,8%-point
Kriminalitet	Udsatte	5,3%	5,1%	3,4%
	Alle andre	0,4%	0,7%	0,5%
	Gab	4,9%-point	4,4%-point	2,9%-point

22. februar 2018

Side 4 af 10

Sammenlignet med tidligere er gabet ift. fravær og aflagte prøver blevet større, mens forskellen i trivsel, karaktergennemsnit og opstart i ungdomsuddannelse og kriminalitet er faldet. Der er dog på alle parametre fortsat en stor forskel mellem de udsatte børn og unge og andre børn og unge. Hvis det skal være muligt fortsat at minimere forskellene, nytter det derfor ikke noget at indføre budgetmodeller, der begrænser indsatsen.

Endelig tager VIVEs model heller ikke højde for den demografiske udvikling, idet befolkningstallet holdes konstant i modellen når det er udviklingen i det relative udgiftsbehov der estimeres.

Det faktiske billede i Aarhus Kommune er at befolkningstallet er stigende. I løbet af de kommende 10 år forventes det, at der vil ske en tilvækst på ca. 10.000 børn i Aarhus Kommune, hvilket er en stigning på 14,5 % i forhold til børnetallet i 2016.

Tabel 2: Befolkningsfremskrivning for Aarhus Kommune 2016-2026

	2016	2021	2026	Udvikling (2016-26)
0-4 år	19.122	21.703	24.171	26,4%
5-9 år	17.127	17.520	19.882	16,1%
10-14 år	16.314	17.298	17.692	8,4%
15-19 år	17.679	17.599	18.662	5,6%
Samlet	70.242	74.120	80.407	14,5%

Kilde: [Budget og Planlægning, Aarhus Kommune](#)

MBU og MSB har tidligere spurgt VIVE, om demografi ikke også burde indgå i modellen. VIVE har svaret, at børnetallet også bør indgå i en budgetmodel på området, men at de udelukkende er blevet bedt om at bidrage med det sociale element i en sådan model. VIVE mener imidlertid ikke, at det vil være et problem også at indregne demografien i modellen. Dette må derfor fortsat

medtænkes i arbejdet med en evt. ny budgetmodel. I de nuværende budgetmodeller indgår demografi i varierende grad – eks. reguleres specialundervisningsbudgettets kun delvist ved demografifændringer i elevtallet, svarende til ca. 73% af gennemsnitsudgiften pr. elev.

1.1.1 Regulering af budgettet til individrettede sociale foranstaltninger og segregeret specialundervisning

Af rapporten fremgår det at: *"Udviklingen i det relative udgiftsbehov [...] kan anvendes direkte til regulering af den behovsafhængige del af områdernes sektorbudget."*⁵ Denne konklusion er MBU og MSB ikke enige i.

Som nævnt ovenfor siger VIVEs analyser ikke noget om de absolutte niveauer for budgettet til individrettede sociale foranstaltninger og segregeret specialundervisning. Uden viden om udgangspunktet er det behæftet med markant usikkerhed at VIVE's analyse til at regulere budgetterne.

Ydermere understreger VIVE at: *"Det er dog en forudsætning for en fastholdelse af det monetære serviceniveau, at udgiftsbehovet på landsplan har været uændret i perioden. Det skyldes, at det er den relative udvikling i udgiftsbehovet, som anvendes i budgetreguleringen."*⁶

Dette er ikke en valid antagelse bl.a. grundet folkeskolereformen, og det faktum at flere elever indstilles til et specialpædagogisk tilbud end hidtil. Fra september 2014 til september 2017 ses en stigning på landsplan i segregeringsraden på ca. 0,2 pct. point⁷ svarende til en stigning på 5%.

Endelig bør der i det omfang, der kan argumenteres for et faldende udgiftsbehov i perioden ske en sammenligning med den faktiske udvikling i budgetramme og forbrug i perioden. Der er således allerede sket besparelser og budgettilpasninger i den analyserede periode på begge områder. Dette bliver nærmere uddybet i det følgende.

1.1.2 Individrettede sociale foranstaltninger

Nedenstående Tabel 3 viser udviklingen i budgetramme og forbrug i perioden 2010-2016 for de individrette sociale foranstaltninger. Tabellen omfatter alle udgifter til familie- børn- og ungeområdet i Aarhus Kommune, dog ikke udgifter til administration, merudgiftsydelser og tabt arbejdsfortjeneste efter Servicelovens § 41 og § 42, der heller ikke indgår i VIVEs rapport.

Tabel 3: Udviklingen i budgetramme og forbrug, individrettede sociale foranstaltninger, 2010-2016

1.000 kr., 2015-pl	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Budgetramme	727.710	762.860	708.637	681.107	678.212	677.377	677.107
Regnskab	873.077	759.438	682.296	665.392	681.084	676.055	646.298

Kilde: Socialforvaltningen, MSB, Aarhus Kommune

⁵ pp. 7

⁶ pp. 31

⁷ Fra KL's Kend din Kommune – Brug nøgletal i økonomistyringen 2018

Faldet i budgetrammen fra 2010 til 2016 er på 7,0 %. Dette fald er altså betydeligt større end det fald på 3,7 %, som VIVE anfører som den reduktion, der skulle ske, hvis budgettet blev reguleret ud fra VIVE's model. Selv hvis man accepterer VIVE's model for regulering af budgettet, vil der således være behov for en forhøjelse af rammen med 3,3 %, hvis Aarhus Kommunes serviceniveau skal være uændret.

22. februar 2018

Side 6 af 10

Det kan i øvrigt tilføjes, at der i budget 2016 blev gennemført en række besparelser med stigende beløb i en treårig periode. Det betyder, at der i 2017 er sket og i 2018 vil ske yderligere besparelser på området.

1.1.3 Specialundervisningsområdet

På specialundervisningsområdet er økonomien påvirket af folkeskolereformen. Folkeskolereformen betød en forøgelse af skolernes produktivitet på 144 mio. kr. svarende til ca. 12 %, fordi hver lærer underviser flere timer end tidligere.

Selv om folkeskoleområdet, og herunder også specialundervisningsområdet, er blevet tilført flere midler i denne forbindelse, har denne tilførsel således ikke betydet, at lærerne har bedre tid til at forberede og dermed sikre inklusionen i hverdagen. Tværtimod har lærerne nu langt kortere tid til at sikre inklusionen fordi der skal undervises flere klokketimer i dag, end i 2009/2010.

Ydermere er det MBU's vurdering, at den længere skoledag betyder, at flere børn får problemer med at mestre skoledagens længde. Dette tenderer også til at presse specialundervisningsbudgetterne, og jf. stigningen i segregeringsgraden på ca. 5% på landsplan kunne det tyde på at folkeskolereformen har haft en effekt

Endelig kan det nævnes, at der med Budget 2016 er vedtaget besparelser på specialundervisningsområdet. Dette gælder som følge af budgetreduktioner i regi af Tidlig Indsats projektet (ca. 10 mio. kr.). Dertil kommer, at klassekvotienten i udskolingen i specialklasserne er øget fra 7 til 8 mod en relativ mindre stigning i normeringen og svarende til en yderligere besparelse på 4 mio. kr. Samlet svare disse 2 besparelser alene til en reduktion på specialundervisningsbudgettet på ca. 3,8 % og dermed mere end VIVE-rapporten anviser i mulig reduktion i perioden fra 2010-2016.

MBU finder kort og godt, at rapportens antagelser om, at folkeskolereformen ikke har haft betydning for økonomien eller pædagogikken på området er åbenlyst forkert.

At tage en statisk statistisk model, anvende den dynamisk over seks 6 år på tværs af en stor reform og efterfølgende bruge et usikkert resultat til at udtale sig om den økonomiske udfordring på området, finder MBU meget bekymrende.

Hvis man i fortolkningen af data ydermere ser bort fra de besparelser, der er gennemført fra 2009 og til i dag, så forøger man blot denne bekymring.

Dette er uddybet nedenfor.

2) Specifikke bemærkninger til rapporten

2.1 Socioøkonomisk metode på specialundervisningsområdet

VIVEs analyse af specialundervisningsområdet er baseret på variable, der næsten udelukkende kan kategoriseres som socioøkonomiske parametre. Af de 10 mest væsentlige forklarende variable i forhold til at bestemme udgiftsbehovet på landsplan i 2015/16 er det blot én variabel, der ikke kan kategoriseres som et socialt parameter.

Hertil er det vigtigt at påpege, at den primære målgruppe for specialundervisning er børn og unge som har et fysisk og/eller psykisk handicap, hvorfor socioøkonomiske faktorer såsom forældrenes indkomst og uddannelse har begrænset eller ingen forklaringskraft. Et eksempel herpå er børn diagnosticeret med en Autisme Spektrum Forstyrrelse (ASF), der rammer på tværs af socialgrupper. Et andet eksempel er børn med ADHD og ordblindhed, hvor højtuddannede forældre ofte gør en stor indsats for at få deres børn visiteret til et specialundervisningstilbud.

På samme måde gælder det i MSB, at en stor del af målgruppen er børn med handicap, hvor socioøkonomiske faktorer om f.eks. forældrenes uddannelse og indkomst ikke har væsentlig betydning for, om børnene skal visiteres til et tilbud på handicapområdet.

At der er andre faktorer på spil i forhold til at forudsige specialundervisningsbehovet end dem VIVE inddrager i deres analyser fremgår også af modellens relativt svage forklaringskraft (beregnet som MacFadden Pseudo R²) på 0,163.⁸

Af de omfattede børn i analysen, er det knap 4 % af børnene i Aarhus, som får et ekskluderende specialundervisningstilbud. Når VIVE skal illustrere sin egen træfsikkerhed udvider man sit måleområde med 2,5 gange til de 10% svageste. På trods heraf fanger man kun 50% af børnene. Ideelt set kunne modellen fange 100% af børnene indenfor et spænd på 4%.

Der er således efter MBU og MSB's vurdering tale om en svag statistisk model på området, der skal behandles med stor varsomhed, hvis den bruges til at træffe beslutninger med betydning for den pædagogiske praksis i Aarhus Kommune.

Som anført ovenfor er der gode grunde til at forvente, at specialundervisningsbehovet kun i et begrænset omfang er socialt betinget, hvilket således også fanges af den svage modelpræcision. I MBUs egne fordelingsmodeller indgår der oplysninger om distriktets sociale karakteristika, men ud af det samlede specialundervisningsbudget udgør dette under en fjerdedel af budgettet – den resterende del er primært børnetalsafhængigt. Yderligere skal det bemærkes,

⁸ Den substantielle fortolkning af Pseudo-R² er relativt uklar. Ifølge McFadden (1979) er en Pseudo-R²-værdi på mellem 0,2 og 0,4 et udtryk for at modellen har en "glimrende forklaringskraft".

at ca. 25 % af MBU's specialundervisningsbudget dækker over lokale inkluderende indsatser, og disse er ikke en del af VIVE's analyse.

Det er MBUs vurdering, at den svage forklaringskraft til dels kan skyldes, at analysens afhængige variabel indbefatter specialundervisning i både specialklasse og på specialskole. Dette er problematisk, idet det ikke er den samme målgruppe af elever, der modtager specialundervisning i specialklasse og specialskole. Ydermere er der på tværs af kommunerne i Danmark vidt forskellige praksis for hvorvidt man vælger at visitere til specialklasse eller specialskole.

22. februar 2018

Side 8 af 10

Endvidere inddrager analysen ikke de midler der bruges til inklusion på normalområdet (støttecenterressourcerne) I forhold til den specialpædagogiske opgave, er det således kun "toppen af isbjerget" analysen berører. Man ser således ikke på de børn, hvor inklusionsindsatsen lykkes.

MBU er bekymrede for, at en model med en relativt svag forklaringskraft tillægges for stor vægt. Dette uddybes med de faktiske udviklinger i henvisninger og visitationer på området jf. nedenstående afsnit.

Gruppen af børn der modtager specialundervisning har over de seneste år været voksende. Denne tendens understøttes af, at antallet af indstillinger til PPR er vokset med 12,8 % på dagtilbudsområdet i perioden 2011 til 2016 og med 8,2 % på skoleområdet i samme periode. Ydermere har PPR i løbet af de sidste år nedlagt flere socio-emotionelle⁹ og generelle specialklasser, og erstattet dem med specifikke specialklasser, der i højere grad er målrettet elever med psykiske handicap. Dermed har de socioøkonomiske forhold i mindre grad betydning for specialundervisningsudgifter.

2.2 Variablen 'barnets alder ved skolestart'

I den grundmodel VIVE anvender til at estimere Aarhus Kommunes relative udgiftsbehov på specialundervisningsområdet indgår en variabel med information om barnets alder ved skolestart blandt de forklarende variable. Variablen bidrager med 14,5 % af modellens samlede forklaringskraft.¹⁰ MBU har noteret sig, at 47% af det fald i udgiftsbehovet VIVEs analyse finder, kan tilskrives netop denne variabel.

Andelen af elever, der er ældre end syv år ved skolestart er reduceret med 19 % fra skoleåret 2009/10 til skoleåret 2015/16.¹¹ MBU tilskriver ikke denne udvikling sociale baggrundsfaktorer, men snarere en større bevidsthed hos forældrene om rettidig skolestart.

Og i lyset af de dataproblemer Børn og Unge gennem hele processen har fremført omkring brugen af sene skolestartere i VIVE's model og da KL nu

⁹ Specialklasser for normalt begavede elever med omfattende vanskeligheder indenfor adfærd, kontakt og trivsel.

¹⁰ Tabel 4.1, pp. 27

¹¹ Tabel 4.5, pp. 32

har anerkendt disse dataproblemer, er man nødt til alene at tage udgangspunkt i modellen uden sene skolestartere.

Denne viser, at belastningen i Aarhus Kommune er steget med 1,7% over perioden.

På landsplan er belastningen steget endnu mere. Dette betyder, at den relative belastning – på trods af den stigende absolutte belastning – er faldet med 1,8 %-point i Aarhus. Hvis man igen antager, at modellens forklaringskraft sættes til 50% - svarende til, at halvdelen af midlerne på området følger børnetallet fremfor alene de sociale faktorer (jf. argumentet om blandt andre børn med autisme m.v.) – så når man frem til en relativ reduktion i belastningen på 0,15% per år.

Dette skal endvidere holdes op imod at området eksempelvis reduceres med 0,13% som følge af nul-prisfremskrivning per år, typisk afleverer 0,5% i lønsumsbesparelse, skal bidrage til barselsbesparelsen med 1,3% samt har bidraget væsentligt ved sparerunden i 2016 mv.

Når man dertil lægger de udfordringer folkeskolereformen har medført i form af stigende behov for specialklasser i Aarhus og i hele landet, fås et samlet billede der understøtter behovet for at overveje et budgetløft på specialundervisningsområdet fremfor en reduktion.

MBU finder, at modellen uden variabelen for barnets alder ved skolestart er mere retvisende, da tidlig eller sen skolestart er tvivlsomt forbundet med social udsathed, men i lige så høj grad et udtryk for et ønske om at varetage barnets tarv.

2.3. Absolutte eller relative modeller

VIVE hævder, at den model man måler på bedst kan bruges på den relative udvikling. Konkret nævner man, at sundhedsvariabler udvikler sig over tid, så flere og flere borgere modtager sundhedsydelse. Men for langt hovedparten af de 10 mest betydende variabler gør denne reservation sig ikke gældende. Fx er elevens køn, elevens alder eller om elevens forældre er samboende jo ikke udsat for en udvikling over en så kort periode som seks år.

MBU mener derfor, at man lige så vel kan se på den absolutte udvikling i specialundervisningsbehovet som alene på den relative udvikling. Her viser det sig, at modellen uden sene skolestartere måler et stigende behov for specialundervisning.

Rapporten understøtter således det faktuelle udgiftspres på specialundervisningsområdet, nemlig at der registreres et stigende behov for ekskluderende specialundervisning på skolerne.

3. Opsamling og konklusion

MSB og MBU har i dette notat påvist en lang række problematiske forhold ved den model, som VIVE har lagt frem.

Vigtigst i den forbindelse er det, at det relative udgiftsbehov ikke er egnet som grundlag for budgetmodeller på området. Det er rigtigt, at der teoretisk set også kan være problemer med at anvende det absolutte udgiftsbehov, men det er mindst lige så problematisk at anvende det relative. At der kan være problemer med det absolutte udgiftsbehov, kan således ikke i sig selv være en begrundelse for at bruge det relative. Aarhus Kommunes udgifter bliver jo hverken større eller mindre af, om udgifterne stiger eller falder i andre kommuner.

22. februar 2018

Side 10 af 10

Det er også problematisk, at modellen ikke inddrager den demografiske udvikling, som naturligvis i høj grad vil have betydning. Der forventes i Aarhus Kommune vækst i befolkningstallet, også i aldersgruppen 0-18 år, og det må en budgetmodel tage højde for.

Herudover kan der påpeges nogle problemer med de variable, der indgår i modellen, som ikke alle har den forklaringskraft, som modellen hævder. MSB og MBU mener derfor ikke, at den fremlagte model er egnet som grundlag for en revision af budgetmodellerne.

UDKAST

Bilag 3/4

**Dokument Titel: Beslutningsmemo_chefgrupp
en januar 2018**

Beslutningsmemo

22. december 2017
Side 1 af 8

Emne **Aktuelle og kommende udfordringer på specialundervisningsområdet i Aarhus Kommune**
Til Chefgruppen, MBU

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på en drøftelse af de aktuelle udfordringer på specialundervisningsområdet, og hvilke udfordringer der forventes at komme på sigt.

Baggrunden for forslaget er det aktuelle pres på specialundervisningsområdet, hvor antallet af elever, der visiteres til et specialpædagogisk undervisningstilbud er steget markant de seneste år.

Børn hvis udvikling kræver særlige hensyn eller støtte kan modtage undervisning i en specialklasse eller på specialskole. I Aarhus Kommune har størsteparten af børnene, der modtager specialundervisning i specialklasse eller specialskole anderledes livsvilkår i form af et erkendt handicap såsom en diagnose inden for autismespektret og/eller fysiske og psykiske handicap.

Med dette beslutningsmemo ønsker PPR at sætte fokus på hvilke konsekvenser det nuværende pres på området har for eleverne, såvel både eleverne i specialklasse og almenklasse. Som en konsekvens af det øgede antal specialklasseelever skal folkeskolerne i skoleåret 2017/18 egenfinansiere ca. 15 mio. kr. i specialklassebetaling, hvilket er en stigning på ca. 7 mio. kr. i forhold til det beløb skolerne skulle egenfinansiere i skoleåret 2016/2017. Dette kan have konsekvenser for eleverne i almenområdet, da skolerne i højere grad er nødtvunget til at finansiere specialklassebetaling med midler fra almenområdet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

På baggrund af det følgende indstilles det til chefgruppen, at:

- Orienteringen om presset på specialundervisningsområdet tages til efterretning af chefgruppen.
- Orienteringen inddrages i forbindelse med evaluering af Økonomisk Politik i Aarhus Kommune.
- Chefgruppen drøfter hvorledes rådmanden og Børn- og Ungeudvalget kan inddrages i problemstillingen.

PPR Administration
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 89 40 58 58

Direkte e-mail:
nank@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Anette Kvistgaard Nielsen

22. december 2017
Side 2 af 8

2.1. Baggrund

Problematikken vedrørende presset på specialundervisningsområdet blev første gang rejst på et chefgruppemøde i august 2016. Planlægningen af specialklasserne i skoleåret 2016/17 viste et øget pladsbehov på ca. 40 pladser. Her tilsluttede chefgruppen sig PPRs forslag om at afholde område-vise drøftelser i hver af de 8 områder. Hensigten var at skabe fokus på problematikken. Antallet af specialklassepladser blev dog yderligere øget med 40 elever i skoleåret 2017/18.

På baggrund af de område-vise drøftelser er der med udgangspunkt i principperne i vidensbaseret ledelse iværksat en mere systematisk opgørelse af specialklasseelever i skoledistrikterne. Denne opgørelse vil fremover indgå i kvalitetsrapporterne for den enkelte skole. Ydermere udarbejdes der hvert skoleår et indeks for specialklasseelever, der beskriver udviklingen mere detaljeret for hvert af de otte områder. Notatet for skoleåret 2017/18 er vedlagt som bilag.

I september 2017 blev Børn- og Unge-udvalget orienteret om budgetudfordringerne på det specialpædagogiske område.

Planlægningsnotatet der beskriver planlægningen af specialundervisningsområdet for det kommende skoleår fremsendes i ugepakken.

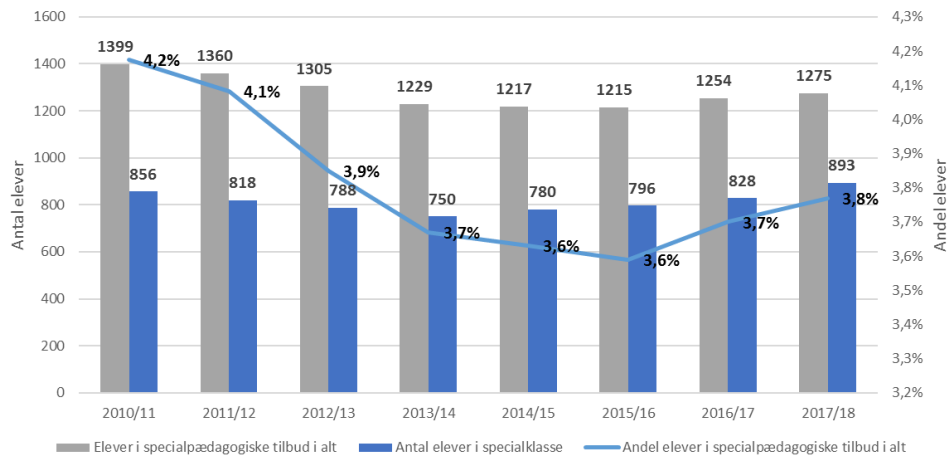
Siden 2014 er antallet af elever i specialpædagogiske undervisningstilbud steget med ca. 5 % fra 1217 elever til 1275 elever. I samme periode er elevgrundlaget kun steget med 1 %. Udviklingen er illustreret i nedenstående Figur 1 med et særligt fokus på udviklingen i antallet af specialklasseelever.¹ Siden skoleåret 2014/15 er antallet af specialklasseelever steget med 113 elever – en stigning på ca. 14 %. Netop denne udvikling har været udslags-givende i forhold til skolernes egenfinansiering.

¹ Antallet og andelen af elever i specialpædagogiske tilbud i alt er planlægningstal pr. juni måned før skoleårets start. Antallet af elever i specialklasser er baseret på budgettal pr. 5. september i skoleåret. Se i øvrigt planlægningsnotatet for specialundervisning: *"Specialpædagogiske tilbud i Aarhus Kommune"* for 2017/18.

Figur 1: Udviklingen i antallet af elever i specialpædagogiske tilbud

22. december 2017
Side 3 af 8

I det følgende vil det blive beskrevet hvilke aktuelle udfordringer denne stigning har givet anledning til, og hvilke udfordringer der forventes at komme på sigt.

2.2. Elevernes trivsel

Den ovenfor beskrevne udvikling giver anledning til en række dilemmaer og udfordringer på skolerne. I det følgende berøres elevernes trivsel som en af disse problemstillinger.

I en række rapporter fra november 2017 giver VIVE en status på Folkeskole-reformen tre år efter dens indførelse. I rapporten *"Elevernes oplevelser af skolen i folkeskolereformens tredje år. En kortlægning"* har VIVE lavet en særskilt analyse af sårbare elever på 7. og 9. klassetrin. Analysen viser, at de sårbare elever har en markant lavere skoletrivsel og en lavere faglig deltagelse end deres klassekammerater.²

Dette billede kan også genfindes i resultaterne fra elevtrivselsmålingen fra 2017 for Aarhus Kommune. Her viser resultaterne at eleverne i specialklasse har både lavere social og faglig trivsel i forhold til eleverne i almenklasserne. På en skala fra 1-5, hvor 5 indikerer en positiv tilkendegivelse er den gennemsnitlige vurdering af social trivsel 4,2 i almenklasse, hvorimod den gennemsnitlige score i specialklasse er 4,0. Forskellene i forhold til den faglige trivsel er mere udtalte. Her er den gennemsnitlige score 3,9 i almenklasse, hvorimod den gennemsnitlige score i specialklasse er 3,2.³

² Chantal Pohl Nilesen, Maria Keilow & Caroline Louise Westergaard (2017): *Elevernes oplevelser af skolen i folkeskolereformens tredje år. En kortlægning*, pp. 61

³ Aarhus Kommune, Børn og Unge (2017): *Elevtrivselsmåling 2017*, pp. 35

Med ovenstående ønsker PPR at påpege, at der er en præsent udfordring i forhold til specialklasselevernes trivsel. Det forventes at et fortsat pres på specialundervisningsområdet vil have yderligere negative effekter på trivslen blandt specialklasseleverne.

22. december 2017
Side 4 af 8

2.3. Økonomiske konsekvenser

I Aarhus Kommune udlægges midlerne til lokale specialpædagogiske aktiviteter og køb af specialklassepladser igennem udlægningsmodellen. Herefter er det skolelederens kompetence i samarbejde med forældre og PPR at omsætte midlerne til pædagogisk praksis.

Ressourcerne i udlægningsmodellen afhænger af det samlede specialundervisningsbudget og nedjusteres ved eksempelvis en stigning i antallet af centralt finansierede specialtilbud (bl.a. specialskoleelever), hvorved der er færre midler at lægge ud til skolerne. Beløbet til udlægning skal derfor netop også ses i sammenhæng med stigningen i antallet af specialskoleelever.

I nedenstående Tabel 1 fremgår de beløb der er udlagt til specialpædagogiske indsatser via udlægningsmodellen. Endvidere fremgår skolernes forbrug på køb af specialklassepladser, ligesom andelen af midler i udlægningsmodellen anvendt på køb af specialklassepladser er udregnet. Eksempelvis er der i skoleåret 2017/2018 udlagt 179 mio. kr., hvoraf 98,1 mio. kr. er til køb af specialklassepladser, og de resterende 80,9 mio. kr. er til specialpædagogiske indsatser lokalt på skolerne.

Fordeling mellem midler til lokale specialpædagogiske indsatser (støttecentermodellen) og køb af specialklassepladser (betalingsbudgetmodellen) har været relativ stabil siden begge modeller var fuldt indfaset i skoleåret 2010/11. Af det samlede beløb udlagt til specialpædagogiske indsatser på skolerne har ca. 55 % været udlagt igennem betalingsbudgetmodellen og ca. 45 % igennem støttecentermodellen.⁴

⁴ Implementeringen af udlægningsmodellen blev påbegyndt i skoleåret 2004/05. Udlægningsmodellen blev implementeret i to faser over en 5-årig overgangsperiode. Støttecentermodellen blev indfaset fra skoleåret 2004/05 og var fuldt indfaset fra skoleåret 2008/09. Betalingsbudgetmodellen blev indfaset fra skoleåret 2005/06, og var fuldt indfaset fra skoleåret 2010/11. I skoleåret 2008/09 blev Udlægningsmodellen evalueret og efterfølgende justeret.

22. december 2017

Side 5 af 8

Tabel 1: Forbrug på køb af specialklassepladser i mio. kr. (2017-priser)

Skoleår	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Midler udlagt via Udlægningsmodellen	168,2	164,7	170,4	175,4	179,6	181,1	176,3	179,0
- Heraf til køb af specialklassepladser (betalingsbudgetmodellen)	89,7	87,3	92,0	94,8	99,8	101,2	96,5	98,1
Anvendt på køb af specialklassepladser	-	-	-	-	94,9	97,6	105	113,5
Andel af samlet beløb udlagt via Udlægningsmodellen anvendt på køb af specialklassepladser	-	-	-	-	53 %	54 %	60 %	63 %
Skolernes egenfinansiering	-	-	-	-	-4,9	-3,6	8,5	15,4

Note: Det anvendte beløb på køb af specialklassepladser for skoleåret 2017/18 er et estimat på baggrund af planlægningen af skoleåret. Tabellen er under opdatering i forhold til oplysningerne vedrørende køb af specialklassepladser fra 2010/11 – 2013/14.

Af tabellen fremgår det, at skolernes udgifter til køb af specialklassepladser er steget med ca. 19 mio. kr. fra 2014/15 til 2017/18. I skoleåret 2017/18 indebærer denne udvikling, at det forventede forbrug af specialklassepladser er 15,4 mio. kr. højere end de midler der er udlagt hertil.

Når udgifterne til køb af specialklassepladser stiger, finansieres dette inden for skolens eget budget – i udgangspunkt med midler til lokale specialpædagogiske indsatser eller fra almenområdet.

Skolelederen er ansvarlig for at indstille de af skoledistriktets elever, der har behov for et specialpædagogisk tilbud til PPR. Visitationsmodellen i Aarhus Kommune tager udgangspunkt i at indstillinger ikke afvises.

Ud over stigningen i antallet af specialklasseelever presses området også yderligere af, at budgettet i perioden 2010-2016 er blevet reduceret flere gange. Byrådet har bl.a. senest vedtaget en effektivisering som en udløber af investeringen i Tidlig Indsats. Denne effektivisering har i første omgang medført, at budgettet blev reduceret med 3 mio. kr. årligt fra 2015 og frem. Oven i dette er forudsat en reduktion i 2018 på 3,3 mio. kr. og stigende til i alt 7,2 mio. kr. i 2019 og frem (2017-priser). Det skal dog bemærkes at området fik tilført 2 mio. kr. i forbindelse med budgetforliget for 2018.

Endelig skal man være opmærksom på, at stigningen i antallet af elever, der har behov for et specialundervisningstilbud, både medfører en stigende udgift for MBU, som beskrevet ovenfor, men også en faldende indtægt igennem budgetmodellen⁵. MBUs budget tildeles netop på baggrund af elevtallet

⁵ Med "budgetmodellen" henvises der til den budgetmodel, der fra centralt hold regulerer budgettet til MBU.

22. december 2017
Side 6 af 8

på almenområdet. Dermed tilføres MBU færre midler når elever vandrer fra almenområdet til specialområdet. Dette slår også igennem på skolerne, der tildeles skolebudget efter beløb pr. barn på baggrund af antallet af elever i almenklasserne.

Reguleringsgraden i budgetmodellen for specialundervisningsbudgettet er 73,8 %. Det vil sige, at hvis børnetallet stiger med 1 %, da øges budgettet med 0,738 %. På sigt vil dette medføre at det nuværende serviceniveau ikke kan opretholdes.

I løbet af de kommende 10 år forventes det, at der vil ske en tilvækst på ca. 10.000 børn i Aarhus Kommune, hvilket er en stigning på 14,5 % i forhold til børnetallet i 2016. Mest markant vil der ske en forventet tilvækst på 26,4 % i aldersgruppen 0-4 år.

Tabel 2: Befolkningsfremskrivning for Aarhus Kommune 2016-2026

	2016	2021	2026	Udvikling (2016-26)
0-4 år	19.122	21.703	24.171	26,4%
5-9 år	17.127	17.520	19.882	16,1%
10-14 år	16.314	17.298	17.692	8,4%
15-19 år	17.679	17.599	18.662	5,6%
Samlet	70.242	74.120	80.407	14,5%

Kilde: [Budget og Planlægning, Aarhus Kommune](#)

Med en estimeret vækst på 10 % i børnetallet på skoleområdet frem til 2026 og en tilsvarende regulering af budgettet på 73,8 % heraf, vil det være nødvendigt at reducere det nuværende serviceniveau.

Konsekvensen heraf er at færre børn kan tilbydes et specialundervisningstilbud og/eller må skolerne prioritere en større andel af budgettet på almenområdet til specialundervisning.

2.4. PPRs afdelingsbudget

PPRs primære ydelser er rettet mod specialpædagogisk betjening af konkrete børn. Afdelingsbudgettet er medregnet i kompensationsgraden på 73,8 % som er beskrevet ovenfor.

PPRs afdelingsbudget er baseret på en fast ramme, som fremskrives årligt, men reguleres ikke efter børnetallet i Aarhus Kommune. Konsekvensen af at budgettet ikke reguleres på baggrund af børnetallet er, at der på sigt bliver færre ansatte pr. barn, hvilket også skal ses i sammenhæng med det stigende antal indstillinger som PPR modtager.

Dermed adskiller PPRs budget sig fra eksempelvis Sundhedsplejen og Tandplejen, hvis budgetter reguleres via børnetallet og til sammenligning også har primære ydelser, der er målrettet konkrete børn.

22. december 2017
Side 7 af 8

Nedenstående tabel viser udviklingen i henholdsvis børnetal, antal indstillinger til de to største grupper i PPR (psykologer og tale-hørekonsulenter) på henholdsvis dagstilbuds- og skoleområdet og antal ansatte i PPR i 2011 og 2016.

Tabel 3: Udviklingen i børnetal, antal indstillinger til psykologer og tale-hørekonsulenter i PPR på henholdsvis dagstilbuds- og skoleområdet, samt antal ansatte i PPR i 2011 og 2016.

	2011	2016	Udvikling
Antal børn indskrevet i dagtilbud	18.126	18.595	2,6%
Antal børn indskrevet i skole (inkl. privatskoler)	34.054	33.842	-0,6%
Nye indstillinger til psykologer og tale-hørekonsulenter (dagtilbudsområdet)	681	762	11,9%
Nye indstillinger til psykologer og tale-hørekonsulenter (skoleområdet)	572	648	13,2%
Antal ansatte i PPR (årsværk) ¹	124,3	114,7	-7,7%

¹ Tallet er ekskl. projektansættelser

Som det fremgår af Tabel 3 har der gennem de seneste fem år været en stigning i antallet af børn i dagtilbud og et lille fald i antallet af børn indskrevet i skole. Men samlet set har PPR modtaget flere nye indstillinger på både dagtilbuds- og skoleområdet.

PPRs afdelingsbudget er på 65,2 mio. kr. fraregnet projektmidler til Tidlig indsats, Fællesskaber for Alle, og øvrige specialpædagogiske indsatser. Det bør dog bemærkes, at ca. 19 fuldtidsstillinger ud af de 114,7 årsværk i 2016 er knyttet op på ledelse og administration og kun indirekte vil blive berørt af det stigende børnetal. Dermed vil ca. 80 % af PPRs indsatser være påvirket af udviklingen i børnetallet.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Indstillingspunkterne indebærer ikke nogen umiddelbare ændringer, idet der disponeres inden for den budgetmæssige ramme.

4. Videre proces og kommunikation

PPR er i samarbejde med Socialforvaltningen i færd med at udarbejde et fælles notat om VIVE-rapporten, *"Udviklingen i Aarhus Kommunes udgiftsbehov – En analyse af udgiftsbehovet på det specialiserede børneområde og special-undervisningsområdet"*.

Perspektiverne i dette beslutningsmemo har været drøftet i Udlægningsgruppen, der også vil blive inddraget løbende.

Bilag 1: Indeks over specialklasselever

22. december 2017

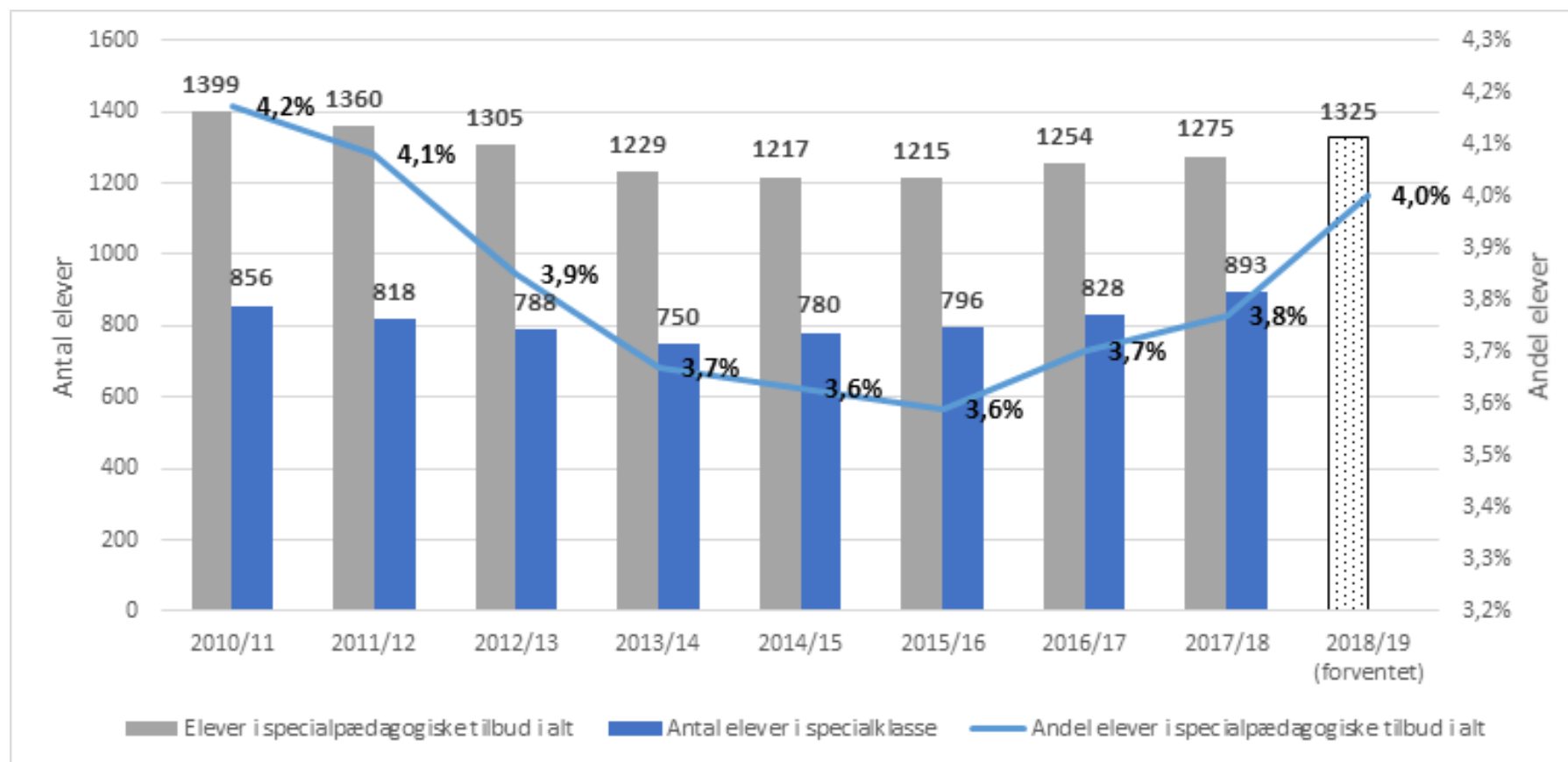
Side 8 af 8

Bilag 4/4

Dokument Titel: Slide til rådmand og BU-udvalg

PPR

Udfordringer på specialundervisningsområdet

PPR

Udfordringer på specialundervisningsområdet

- Siden 2014 er antallet af elever i specialpædagogiske undervisningstilbud steget med ca. 5 % fra 1217 elever til 1275 elever. I samme periode er elevgrundlaget kun steget med 1 %.
 - Det forventes at antallet af elever i specialpædagogiske undervisningstilbud vil stige yderligere i 2018/19.
- Siden skoleåret 2014/15 er antallet af specialklasseelever steget med 113 elever – en stigning på ca. 14 %. Netop denne udvikling har været udslagsgivende i forhold til skolernes øgede egenfinansiering.
- Skolernes udgifter til køb af specialklassepladser er steget med ca. 19 mio. kr. fra 2014/15 til 2017/18. I skoleåret 2017/18 indebærer denne udvikling, at det forventede forbrug af specialklassepladser er 15,4 mio. kr. højere end de midler der er udlagt hertil.
 - Når udgifterne til køb af specialklassepladser stiger, finansieres dette inden for skolens eget budget – i udgangspunkt med midler til lokale specialpædagogiske indsatser eller fra almenområdet.
- Reguleringsgraden i budgetmodellen for specialundervisningsbudgettet er ca. 74 %. Det vil sige, at hvis børnetallet stiger med 1 %, da øges budgettet med 0,74 %. På sigt vil dette medføre at det nuværende serviceniveau ikke kan opretholdes.